

Župančičeva ulica 3, p. p. 644a, 1001 Ljubljana

T: 01-369-6600

F: 01-369-6609

E:

PRILOGA 1 (spremni dopis – 1. del):

Številka: 007-317/2025/361
Ljubljana, dne 11. julija 2025
EVA: 2025-1611-0039
GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE Gp.gs@gov.si

ZADEVA: Zakon o davku od dobička iz odsvojitve kriptosredstev – predlog za obravnavo
1. Predlog sklepov vlade:
Na podlagi šestega odstavka 21. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14 in 55/17) je Vlada Republike Slovenije na seji dne ... pod točko ... sprejela naslednji
S K L E P :
Vlada Republike Slovenije je določila besedilo Predloga Zakona o davku od dobička iz odsvojitve kriptosredstev in ga pošlje v obravnavo in sprejetje Državnemu zboru po rednem postopku.
Barbara Kolenko Helbl generalna sekretarka vlade
Priloga sklepa: - Zakon o davku od dobička iz odsvojitve kriptosredstev
Sklep prejmejo: – Ministrstvo za finance, – Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo, – Generalni sekretariat Vlade Republike Slovenije, – Državni zbor Republike Slovenije.
2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:
/
3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:
– mag. Tina Humar, generalna direktorica Direktorata za sistem davčnih, carinskih in drugih javnih prihodkov, Ministrstvo za finance, – mag. Petra Istenič, vodja Sektorja za sistem obdavčitve dohodkov in premoženja.
3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:
Pri pripravi gradiva zunanji strokovnjaki niso sodelovali.

4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:

- Klemen Boštjančič, minister za finance
- mag. Saša Jazbec, državna sekretarka, Ministrstvo za finance
- mag. Katja Božič, državna sekretarka, Ministrstvo za finance
- mag. Nikolina Prah, državna sekretarka, Ministrstvo za finance
- Gordana Pipan, državna sekretarka, Ministrstvo za finance
- mag. Tina Humar, generalna direktorica Direktorata za sistem davčnih, carinskih in drugih javnih prihodkov, Ministrstvo za finance,
- mag. Petra Istenič, vodja Sektorja za sistem obdavčitve dohodkov in premoženja,
- mag. Meta Šinkovec, vodja Sektorja za analize in koordinacijo davčne politike.

5. Kratek povzetek gradiva:

Z zakonom se ureja sistem in uvaja obveznost plačevanja davka od dobička fizičnih oseb iz odsvojitve kriptosredstev. Predlagane rešitve:

- obdavčujejo se dobički, ki jih fizične osebe rezidenti Republike Slovenije dosegajo v davčnem letu z odsvojitvijo kriptosredstev, razen dobičkov doseženih s kriptosredstvi, ki so del podjetja fizične osebe, s katerim samostojno opravlja dejavnost;
- opredelitev kriptosredstev na splošno upošteva opredelitev iz Uredbe (EU)1114 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 31. maja 2023 ter s tem tudi opredelitev iz Direktive Sveta (EU) 2023/2226 z dne 17. oktobra 2023 o spremembi Direktive 2011/16/EU o upravnem sodelovanju na področju obdavčevanja. Za kriptosredstvo po tem zakonu se ne štejeta centralnobančna digitalna valuta in elektronski denar, ki se davčno obravnavata kot denar in ne kot premoženje, kriptosredstva, ki se po svojih značilnostih štejejo za kapital po poglavju III.6.3. Zakona o dohodnini oziroma za izvedeni finančni instrument po Zakonu o davku od dobička od odsvojitve izvedenih finančnih instrumentov, ter kriptosredstva, ki so po svojih značilnostih dejansko edinstvena in nezamenljiva;
- odsvojitve kriptosredstva je vsaka unovčitev kriptosredstva, ki vključuje menjavo kriptosredstva za fiat valuto in prenos kriptosredstva v zameno za blago ali storitve, ter vsak drug odplačen ali neodplačen prenos kriptosredstva na drugo osebo ali subjekt. Odsvojitve tako ne zajema menjave kriptosredstva za druga kriptosredstva in tudi ne prenosov kriptosredstev med denarnicami istega imetnika. Za prenos kriptosredstva na drugo osebo ali subjekt se ne šteje prenos kriptosredstva preminule osebe na dediča, voliljojemnika ali osebo, ki ju nadomesti po predpisih o dedovanju, ali na drugo osebo, ki uveljavlja kakšno pravico iz zapuščine zaradi smrti fizične osebe, ter tudi ne prenos kriptosredstva na drugo osebo ali subjekt, pri katerem prenosnik ostane imetnik prenesenega kriptosredstva. Za odsvojitve kriptosredstva se šteje tudi prenos kriptosredstva fizične osebe v njegovo podjetje, s katerim kot fizična oseba samostojno opravlja dejavnost;
- davčna osnova je dobiček iz odsvojitve kriptosredstev, dosežen v davčnem letu. Dobiček je razlika med seštevkom vrednosti ob odsvojitvi kriptosredstev, odsvojenih v davčnem letu, in seštevkom vrednosti ob pridobitvi kriptosredstev, pridobljenih v davčnem letu. Kadar je razlika negativna, se presežni seštevki vrednosti ob pridobitvi kriptosredstev prenese v naslednje davčno leto in poveča znesek seštevka vrednosti ob pridobitvi kriptosredstev v naslednjem davčnem letu;
- zavezanci bodo morali voditi evidenco pridobitev in odsvojitve kriptosredstev skupno za vsa imetništva kriptosredstev in jo na zahtevo predložiti davčnemu organu;
- davek se izračuna in plača po proporcionalni stopnji 25 %;
- davek izračuna zavezanec sam v davčnem obračunu, z uporabo podatkov iz lastne evidence pridobitev in odsvojitve, ter ga plača v 15 dneh od predložitve davčnega obračuna;

– avtomatična dostava podatkov o pridobitvah in osvojitvah kriptosredstev se v tem zakonu na splošno ne ureja, saj bo posebej urejena z zakonom, ki ureja davčni postopek, v okviru določb, s katerimi se bo v slovenski pravni red prenesla Direktiva Sveta (EU) 2023/2226 z dne 17. oktobra 2023. Se pa v zakonu zaradi omogočanja učinkovitejšega izvajanja davčnega nadzora posebej določa obveznost ponudnikov blaga in storitev v Republiki Sloveniji, ki bodo od zavezanca po tem zakonu prejeli kriptosredstva v zameno za blago ali storitve v vrednosti, ki presega 1.000 EUR, da davčnemu organu dostavijo podatke o pridobljenih kriptosredstvih ter zavezancu za davek; – s posebnimi prehodnimi določbami, ki vzpostavljajo domnevo, da so bila kriptosredstva, pridobljena pred začetkom uporabe zakona (1. januar 2026) odsvojena in hkrati pridobljena na dan začetka uporabe zakona, se iz obdavčitve izvemajo povečanja (in zmanjšanja) vrednosti kriptosredstev do dne začetka uporabe zakona; – s posebnimi prehodnimi določbami se ureja alternativni način plačila dohodnine od dohodka iz opravljanja dejavnosti trgovanja s kriptosredstvi, doseženega v letih 2021-2025; – zakon začne uporabljati za davčna leta, ki se začnejo od vključno 1. januarja 2026.		
6. Presoja posledic za:		
a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	DA/NE
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	DA/NE
c)	administrativne posledice	DA/NE
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	DA/NE
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	DA/NE
e)	socialno področje	DA/NE
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij	DA/NE
7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR:		
Za zdaj nimamo uradnih podatkov o obsegu trgovanja slovenskih fizičnih oseb s kriptosredstvi, zato je težko natančno oceniti finančne posledice predloga zakona. Glede na svetovne trende in predvidevanja bi lahko davčna osnova znašala med 10 in 100 milijoni EUR, kar bi ob 25-odstotni davčni stopnji, povečalo javnofinančne prihodke med 2,5 in 25 milijoni EUR. Glede na to, da gre za zelo volatilen trg in predvsem ob upoštevanju dejstva, da s konkretnimi podatki ne razpolagamo, ocenjujemo, da bi v prvem letu lahko pridobili najmanj 2,5 mio EUR. Ta učinek se bo v denarnem toku odrazil v državnem proračunu prvič v letu 2027.		

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov državnega proračuna			+2,5 mio EUR	
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) obveznosti za druga javnofinančna sredstva				
II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:				
Novi prihodki		Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1	
SKUPAJ				
OBRAZLOŽITEV: Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu. Finančne posledice za državni proračun II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene: II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo: II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:				

7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR: (Samo če izberete NE pod točko 6.a.) Kratka obrazložitev	
8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:	
Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na: pristojnosti občin, delovanje občin, financiranje občin.	DA/NE
Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje: Skupnosti občin Slovenije SOS: DA/NE Združenju občin Slovenije ZOS: DA/NE Združenju mestnih občin Slovenije ZMOS: DA/NE Predlogi in pripombe združenj so bili upoštevani: /	
9. Predstavitev sodelovanja javnosti:	
Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:	DA/NE
https://e-uprava.gov.si/si/drzava-in-druzba/e-demokracija/predlogi-predpisov/predlog-predpisa.html?id=17803&lang=si	
10. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:	DA/NE
11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:	DA/NE
Klemen Boštjančič minister	

ZAKON O DAVKU OD DOBIČKA IZ ODSVOJITVE KRIPTOSREDSTEV**I. UVOD****1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA**

Veljavna davčna obravnava dohodka fizičnih oseb iz trgovanja s kriptosredstvi upošteva splošna pravila obdavčevanja¹. Navedeno pomeni, da je obdavčitev odvisna od tega, kako se kriptosredstvo opredeli po veljavni zakonodaji.

Po Zakonu o dohodnini (Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 9/12 – odl. US, 24/12, 30/12, 40/12 – ZUJF, 75/12, 94/12, 52/13 – odl. US, 96/13, 29/14 – odl. US, 50/14, 23/15, 55/15, 63/16, 69/17, 21/19, 28/19, 66/19, 39/22, 132/22 – odl. US, 158/22, 131/23 – ZORZFS in 104/24; v nadaljnjem besedilu: ZDoh-2) se dohodnina ne plača od dobička iz kapitala od odsvojitve kriptosredstev, ki se ne štejejo za:

- kapital iz 2. in 3. točke 93. člena ZDoh-2 oziroma
- izvedene finančne instrumente (razen dobička delojemalca, navedenega v 1. točki 32. člena ZDoh-2),

pod pogojem, da fizična oseba ne dosega tovrstnih dohodkov v zvezi z opravljanjem dejavnosti po III. 3 poglavju ZDoh-2.

Iz navedenega sledi, da se v primeru, ko se kriptosredstvo po svojih značilnostih šteje za kapital iz 2. in 3. točke 93. člena ZDoh-2, dobički, doseženi z odsvojitvijo takšnih kriptosredstev, obdavčijo v skladu s poglavjem III.6.3. ZDoh-2 (na primer tuja kapitalska družba izda deleže kot finančno kriptosredstvo). Podobno se v primeru, ko se kriptosredstvo po svojih značilnostih šteje za izvedeni finančni instrument (IFI), dobički, doseženi z odsvojitvijo takšnih kriptosredstev, obdavčijo v skladu z Zakonom o davku od dobička od odsvojitve izvedenih finančnih instrumentov (Uradni list RS, št. 65/08, 40/12 – ZUJF in 66/19; v nadaljnjem besedilu: ZDDOIFI). Po obeh zakonih se dobiček oziroma izguba izračunata ločeno za vsako posamezno odsvojitve, kot razlika med vrednostjo ob odsvojitvi in vrednostjo ob pridobitvi, z ustreznim upoštevanjem stroškov pridobitve oziroma odsvojitve, pri čemer se zaloge istovrstnega kapitala/IFI v evidenci vodijo po metodi FIFO, dobički in izgube iz posamičnih odsvojitvev pa se poračunajo na letni ravni. Po obeh zakonih mora davčni zavezanec napovedati dobiček v ločeni davčni napovedi, ki jo predloži davčnemu organu do 28. februarja tekočega leta za preteklo leto, davek pa se plača na podlagi odločbe davčnega organa o odmeri davka.

Iz navedenega tudi sledi, da se v primeru, ko se kriptosredstvo po svojih značilnostih ne šteje za kapital iz 2. in 3. točke 93. člena ZDoh, ali za IFI po ZDDOIFI, dobiček iz transakcij odsvojitve kriptosredstev, ki niso del opravljanja dejavnosti, po veljavni zakonodaji ne obdavči.

Dohodek, ki ga doseže fizična oseba s potrjevanjem transakcij, se v skladu z ZDoh-2 obdavči kot:

- drugi dohodek po 105. členu ZDoh-2 (drugi dohodki) pod pogojem, da ga fizična oseba ne dosega v okviru opravljanja dejavnosti, ali
- dohodek iz dejavnosti po poglavju III.3. ZDoh-2.

¹ Veljavna davčna obravnava poslovanja s kriptosredstvi po ZDoh-2, ZDDPO-2, ZDDV-1 in ZDFS je podrobno opisana v pojasnilu Finančne uprave Republike Slovenije (FURS), dostopnem na spletni strani FURS https://view.officeapps.live.com/op/view.aspx?src=https%3A%2F%2Fwww.fu.gov.si%2Ffileadmin%2FInternet%2FDavki%2Fin%2Fpodrocja%2FDohodnina%2FDrugi%2Fopis%2FDavcna%2Fobravnavanjanja_z_virtualnimi_valutami_po_ZDoh-2_ZDDPO-2_ZDDV-1_in_ZDFS.docx&wdOrigin=BROWSELINK

Splošna merila, ki pri poslovanju s kriptosredstvi (trgovanju in rudarjenju) kažejo na opravljanje dejavnosti, so:

- večje število realiziranih naročil v obdobju enega leta,
- trgovanje z namenom doseganja dobička na podlagi izkoriščanja kratkoročnih nihanj cen kriptosredstev na trgu (ne z namenom dolgoročne investicije), kar se kaže v znatnem številu trgovalnih dni (dnevi, ko so izvedena naročila) v obdobju enega leta,
- večja vrednost realiziranih naročil v obdobju enega leta,
- večja povprečna vrednost portfelja kriptosredstev v letu,
- vlaganja ali uporaba namenske opreme in drugih sredstev za opravljanje dejavnosti, informacij, znanj ter tehnologij,
- obstoj organizacijske strukture in delitve dela med več oseb, z namenom doseganja skupnega cilja.

V veljavnih davčnih predpisih na splošno ni posebej določena obveznost avtomatične dostave podatkov o pridobitvah in odsvojitvah kriptosredstev, ki bi veljala za izdajatelje oziroma ponudnike kriptosredstev. Z Zakonom o davčnem postopku (Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 32/12, 94/12, 101/13 – ZDavNepr, 111/13, 22/14 – odl. US, 25/14 – ZFU, 40/14 – ZIN-B, 90/14, 91/15, 63/16, 69/17, 13/18 – ZJF-H, 36/19, 66/19, 145/20 – odl. US, 203/20 – ZIUPOPDVE, 39/22 – ZFU-A, 52/22 – odl. US, 87/22 – odl. US, 163/22, 109/23 – odl. US, 131/23 – ZORZFS in 100/24; v nadaljnjem besedilu: ZDavP-2) je tako (posredno) določena obveznost avtomatične dostave podatkov o pridobitvah in odsvojitvah kriptosredstev le v primeru, ko se kriptosredstvo po svojih značilnostih šteje za kapital iz 2. in 3. točke 93. člena ZDoh-2 (339. člen ZDavP-2). Podobno je z ZDDOFI (posredno) določena obveznost avtomatične dostave podatkov o pridobitvah in odsvojitvah kriptosredstev, ki se po svojih značilnostih štejejo za izvedene finančne instrumente (23. člen ZDDOIFI).

Glede na to, da je trgovanje s kriptosredstvi dokaj novo področje in da se lahko trguje v decentraliziranih sistemih, ki v velikem delu zagotavljajo anonimnost uporabnika, se davčne uprave pri pridobivanju podatkov o transakcijah s kriptosredstvi lahko soočajo s težavami. Te težave obravnavata DAC8 in CARF (več o tem v nadaljevanju).

Kriptosredstva so med najpomembnejšimi načini uporabe tehnologije razpršene evidence (DLT, kot blockchain). V veljavni zakonodaji je bil do nedavnega opredeljen le izraz »virtualna valuta«, in sicer v Zakonu o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma (Uradni list RS, št. 48/22 in 145/22; v nadaljnjem besedilu: ZPPDFT-2). V 56. točki 3. člena (pomen drugih izrazov) ZPPDFT-2 je izraz »virtualna valuta« opredeljen kot digitalna oblika vrednosti, ki je ne izda ali jamči zanjo niti centralna banka niti javni organ in ki ni nujno vezana na zakonito uvedeno valuto ter je brez pravnega statusa valute ali denarnega sredstva, ampak jo fizične ali pravne osebe sprejemajo kot sredstvo menjave, ki se lahko elektronsko prenaša, shranjuje in izmenjuje. Definicija temelji na opredelitvi izraza »virtualna valuta« v Direktivi (EU) 2018/843 (tako imenovana Direktiva AML)². S sprejemom Uredbe (EU) 2023/1114 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 31. maja 2023 o trgih kriptosredstev in spremembi uredb (EU) št. 1093/2010 in (EU) št. 1095/2010 ter direktiv 2013/36/EU in (EU) 2019/1937 (v nadaljnjem besedilu: MiCA – *Markets in Crypto Assets*), se je med drugim opredelil izraz »kriptosredstva«. Po 5. točki prvega odstavka 3. člena Uredbe kriptosredstvo pomeni digitalno predstavitev vrednosti ali pravice, ki jo je mogoče elektronsko prenesti in shraniti z uporabo DLT ali podobne tehnologije.

Že nekaj let je intenzivno delo namenjeno pripravi pravil v zvezi z urejanjem področja kriptosredstev na mednarodni ravni. V okviru tega dela so bili pripravljeni:

² DIREKTIVA (EU) 2018/843 EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA z dne 30. maja 2018 o spremembi Direktive (EU) 2015/849 o preprečevanju uporabe finančnega sistema za pranje denarja ali financiranje terorizma ter o spremembi direktiv 2009/138/ES in 2013/36/EU.

- MiCA:
 - splošni namen MiCA je vzpostaviti splošni okvir EU za trge kriptosredstev, tako da bi za izdajatelje kriptosredstev in ponudnike storitev v zvezi s kriptosredstvi veljale zahteve, podobne tistim, ki veljajo po finančnih predpisih v zvezi z varstvom potrošnikov in vlagateljev. MiCA se v celoti uporablja od 30. decembra 2024;
- CARF (Crypto Asset Reporting Framework – okvir za poročanje o kriptosredstvih), pripravljen v okviru Globalnega foruma OECD za transparentnost in izmenjavo informacij za davčne namene:³
 - CARF je novi svetovni standard, po katerem se zbirajo, poročajo in izmenjujejo informacije o strankah ponudnikov storitev v zvezi s kriptosredstvi, ter je del splošnega standarda za poročanje (CRS – *Common Reporting Standard*). Pripravljen je bil z namenom preprečevanja davčnih utaj in izogibanja v zvezi s kriptosredstvi in drugimi digitalnimi sredstvi. Velja za podjetja, posameznike in subjekte, ki ponujajo storitve menjave kriptosredstev strankam ali za stranke. Zbirali se bodo podatki o rezidentstvu in davčni številki uporabnika kriptosredstva in njegovih upravičenih lastnikih ter o transakcijah uporabnika (o menjavah med kriptosredstvi in uradno (fiat) valuto, o menjavah med eno ali več vrstami kriptosredstev in o prenosu kriptosredstev, vključno s poročanimi maloprodajnimi plačilnimi transakcijami, kjer posrednik obdeluje plačila v imenu trgovca, ki sprejema kriptosredstva kot plačilo za blago ali storitve v vrednosti, ki presega 50.000 EUR). Podatki se bodo poročali letno, združeno po vrsti kriptosredstva in po vrsti transferja. Poročalo se bo tudi o številu enot in skupni vrednosti prenosov kriptosredstev pri poročevalskem subjektu za uporabnika kriptosredstev v denarnice, ki niso povezane s tem subjektom;
 - Slovenija je Večstranski sporazum med pristojnimi organi o avtomatični izmenjavi informacij na podlagi okvira poročanja o kriptosredstvih (CARF MCAA) podpisala 26. novembra 2024;
- DAC8 – 8. sprememba Direktive o upravnem sodelovanju na področju obdavčevanja (Tax Transparency Rules for crypto-asset transactions)⁴:
 - DAC8 zajema poročanje ter avtomatično izmenjavo informacij med davčnimi organi držav članic EU zaradi zagotavljanja spoštovanja davčnih predpisov v zvezi z obdavčitvijo dohodkov iz transakcij s kriptosredstvi. Državam članicam nalaga, da uvedejo pravila, ki ponudnikom in posrednikom kriptosredstev nalagajo obveznost poročanja informacij o transakcijah posameznih strank njihovim davčnim organom. Obveznost poročanja zajema transakcije v obliki menjav denarja za kriptosredstva ali obratno, menjav med različnimi kripto-sredstvi in prenosov z enega računa na drugega. V obseg direktive spadajo tako domače kot čezmejne transakcije. Ne poroča se o vsaki posamezni transakciji, temveč o skupnem številu transakcij v letu, razčlenjeno po vrsti transakcije in vrsti poročanih kriptosredstev. Države članice morajo prav tako uvesti pravila, ki ponudnikom in posrednikom nalagajo identifikacijo posameznih strank in jurisdikcij, katerih rezidenti so;
 - skrajni rok za avtomatično izmenjavo poročanih informacij med davčnimi organi v EU je konec septembra leta, ki sledi letu, na katerega se informacije nanašajo;
 - države članice morajo DAC8 prenesti v svojo zakonodajo najpozneje do 31. decembra 2025, pravila v domači zakonodaji pa se morajo uporabljati od 1. januarja 2026;

³ <https://www.oecd.org/en/about/news/announcements/2024/10/crypto-asset-reporting-framework-and-amended-common-reporting-standard-oecd-releases-it-format-for-transmitting-information-and-issues-interpretative-guidance.html>

⁴ DIREKTIVA SVETA (EU) 2023/2226 z dne 17. oktobra 2023 o spremembi Direktive 2011/16/EU o upravnem sodelovanju na področju obdavčevanja.

- DAC8 v EU in CARF v OECD sta nastajala vzporedno. To pomeni, da med obema sistemoma obstaja visoka stopnja usklajenosti.

Za kriptosredstva je značilno, da obstajajo samo elektronsko. Teh sredstev ni mogoče opredeliti na enostaven način, saj obstaja veliko podskupin, tudi glede na njihovo obliko in glede na načine njihove uporabe (na primer menjalno sredstvo, naložba ali dostop do storitev). Številne vrste teh sredstev se uporabljajo oziroma pridobivajo le kot naložbe. Pridobivati jih je mogoče na različne načine (na primer z nakupom, prodajo ali dedovanjem, kot darilo, kot nagrado v okviru vzdrževanja razpršene evidence ali potrjevanja poslov v okviru mehanizma soglasja ter v okviru uravnavanja vrednosti posameznega kriptosredstva). Pri pridobivanju in odsvajanju kriptosredstev se plačujejo transakcijski stroški (variabilni oziroma fiksni).

Oseba lahko prejema in shranjuje kriptosredstva v osebni denarnici ter jih pošilja iz nje. Do določene mere je mogoče denarnico primerjati z računom pri banki, pri čemer se na računu ne hranijo uradne (fiat) valute, temveč kriptosredstva. Osebna denarnica je lahko na spletu in varovana z zasebnim kriptografskim ključem ali zunaj spleta. Ob upoštevanju navedenega je za kriptosredstva značilno tudi, da se dostop do njih lahko izgubi – in s tem možnost njihove odsvojitve – brez možnosti obnovitve stanja.

S kriptosredstvi se lahko trguje na centraliziranih borzah – CEX (tj. transakcije se izvajajo po posredniku, ki centralno upravlja platformo), decentraliziranih borzah – DEX (tj. spletni programi veriženja podatkovnih blokov, ki z avtomatiziranimi algoritmi usklajujejo obsežno trgovanje s kriptosredstvi med uporabniki) ali zasebno.

Trg kriptosredstev je na splošno, četudi se pričakuje, da bo – zaradi sprejema MiCA, DAC8 in CARF – v prihodnjih letih prešel iz razmeroma nereguliranega trga v regulirani trg, zaznamovan z visoko stopnjo volatilitnosti. Zaradi velikih nihanj v cenah/vrednostnih kriptosredstev, se ta pogosto pridobivajo s špekulativnimi nameni oziroma kot naložbe. Zaradi navedenega nekateri vlagatelji na tem trgu investirajo v upanju na hitre in velike dobičke, a velika nihanja na trgu lahko privedejo tudi do velikih izgub za vlagatelje. Naložbe v kriptosredstva so zato visoko tvegane naložbe.

Zdajšnja davčna obravnava dobičkov iz odsvojitve kriptosredstev, ki jih dosegajo fizične osebe – ki kot navedeno sledi splošnim pravilom obdavčevanja – ne upošteva vidika, da se kriptosredstva v sedanjem času praviloma pridobivajo kot naložbe. Upošteva tudi nedavno regulacijo trga kriptosredstev, je z vidika pravičnosti in enakosti davčnega sistema ter nevtralne obravnave različnih vrst naložb fizičnih oseb zato primerno, da se v obdavčitev zajamejo tudi dobički iz odsvojitve teh sredstev.

Pri odločanju o primernosti različnih modelov obdavčevanja dohodkov iz kriptosredstev je treba na splošno upoštevati značilnosti teh sredstev, načinov trgovanja z njimi in trga. V okviru priprave ustreznih rešitev so bili preučeni naslednji modeli obdavčevanja:

- model doseženega dobička (v nadaljevanju: model realizacije),
- model zalog,
- model neto dobička in
- model neto denarnih tokov.

Model realizacije je »klasični« model obdavčevanja, ki se z različnimi prilagoditvami uporablja v večini držav pri obdavčevanju kapitalskih dobičkov (tudi v Sloveniji). Po tem modelu obdavčevanja se doseženi dobički vključujejo v izračun obdavčljivega dohodka v letu, v katerem so kriptosredstva odsvojena. Izraz odsvojitev ima širok pomen (prodaja, zamenjava ali druga oblika prenosa). Davčna osnova se izračuna kot razlika med vrednostjo ob pridobitvi in vrednostjo ob odsvojitvi, pri čemer se na letni ravni dobički lahko poračunavajo z izgubami. Pri določanju vrednosti ob pridobitvi odsvojenega kriptosredstva se ta ugotavlja za posamezno sredstvo (kot vrednost ob pridobitvi točno opredeljivega sredstva ali po metodi FIFO, ki se običajno uporablja v primeru večjih portfeljev,

oziroma LIFO) ali kot povprečna vrednost ob pridobitvi (tj. vrednost ob pridobitvi posameznega sredstva se izračuna na osnovi povprečne vrednosti ob pridobitvi vseh sredstev v imetništvu, kar pomeni, da se za vrednost ob pridobitvi tega sredstva uporabi povprečna vrednost ob pridobitvi in da se za vsako odsvojitve računa nova povprečna vrednost ob pridobitvi). Prednost tega modela je, da ni likvidnostnega bremena za zavezanca (tj. za plačilo davka zavezancu ni treba odsvojiti del portfelja kriptosredstev). Na drugi strani je pri tem modelu upravno zahtevno izvajati davčni nadzor (pri čemer informacije, prejete z mednarodno izmenjavo na podlagi DAC8 in CARF, zaradi agregirane oblike ne bodo neposredno uporabljive), nadalje je obdavčitev po tem modelu upravno obremenjujoča v primeru trgovanja z velikim obsegom kriptosredstev, davčnim zavezancem omogoča, da dobičke in izgube realizirajo v zanje najbolj ugodnem času, ter povzroča tako imenovani »lock-in-effect« (tj. zavezanci ne reinvestirajo v bolj donosne naložbe samo zato, ker bi s tem realizirali dobiček). Vključitev tega modela obdavčevanja v davčne predpise zahteva pripravo posebnih prehodnih določb, s katerimi se uredi obdavčitev dobičkov iz kriptosredstev, pridobljenih pred dnem začetka uporabe novih predpisov.

Model zalog je model obdavčevanja, po katerem se obdavči letna sprememba vrednosti zaloge kriptosredstev. Izhodišče je tržna vrednost sredstev na začetku in koncu koledarskega leta, pri čemer se odštejejo dejanske nabavne vrednosti med letom pridobljenih enot in prištejejo dejanske vrednosti ob odsvojitvah med letom odsvojenih enot. Navedeno pomeni, da se ugotavlja neke vrste »bilanca stanja«. Navedeno pomeni, da se v izračunu davčne osnove upoštevajo nerealizirani dobički in nerealizirane izgube. Obdavčitev po tem modelu se lahko izvede po posameznem sredstvu ali za vsa sredstva skupaj. Pri določanju vrednosti zaloge enot se najprej določi vrednost posameznega kriptosredstva, nato pa se vrednosti posameznih kriptosredstev seštejejo. Po modelu je vrednost kriptosredstva konec tekočega leta enaka vrednosti kriptosredstva v začetku naslednjega leta. Vrednost kriptosredstva konec leta je tržna vrednost. Tržna vrednost je zadnja znana cena konec koledarskega leta. Uporabi se tržna vrednost, ki je najbolj reprezentativna, oziroma tržna vrednost na najbolj likvidnem trgu. Prednost tega modela je zlasti, da je upravno manj obremenjujoč v primeru trgovanja z velikim obsegom sredstev (z vidika vodenja evidenc in izpolnjevanja davčnega obračuna oziroma napovedi), izračun davčne osnove je enostavnejši in bolj pregleden ter davčnemu zavezancu omogoča dokaj avtomatiziran izračun obdavčljivega dohodka in obračunavanje oziroma napovedovanje davka. Prav tako je izvajanje davčnega nadzora enostavnejše. Na drugi strani visoka volatilnost na trgu kriptosredstev pomeni, da so v letu lahko po tej metodi – po kateri se v obdavčitev zajamejo tudi nerealizirani dobički – doseženi veliki dobički in naslednje leto realizirane visoke izgube. Podobno lahko vrednost kriptosredstva konec leta strmo naraste in nato strmo pade, zavezanec pa kriptosredstvo proda, ko vrednost pade. Nadalje je obdavčitev po tem modelu lahko likvidnostno obremenjujoča za zavezanca, kar je še okrepljeno v primeru izgube dostopa do kriptosredstev (tj. izgube denarnice ali zasebnega ključa za dostop do denarnice). Vključitev tega modela obdavčevanja v davčne predpise ne zahteva priprave posebnih prehodnih določb, s katerimi se bi se uredila obdavčitev dobičkov iz kriptosredstev, pridobljenih pred dnem začetka uporabe novih predpisov.

Model neto dobička je model obdavčevanja, ki pretežno temelji na informacijah, ki jih davčni organ pridobi z izmenjavo informacij po DAC8 in CARF. Po DAC8 in CARF se bodo poročali agregirani podatki, tj. skupno za transakcije, opravljene v letu, razdeljeno po vrstah transakcij, in ne o posameznih transakcijah. Davčne uprave bodo tako prejemale podatke o svojih rezidentih, ki so opravili transakcije, o katerih se poroča. Izračun davka po tem modelu temelji na načelu realizacije in se izvede na podlagi neto rezultatov za leto. Dobički in izgube se izračunajo na osnovi poročenih podatkov o nabavnih vrednostih in številu pridobljenih enot kriptosredstev v koledarskem letu ter poročenih podatkov o vrednostih ob odsvojitvi in številu odsvojenih enot kriptosredstev v koledarskem letu, ločeno za vsako finančno kriptosredstvo. Preostale nabavne vrednosti in enote, ki niso bile odsvojene v koledarskem letu, se prenesejo v naslednje koledarsko leto ter upoštevajo pri izračunu dobičkov in izgub v naslednjem letu. Prednost tega modela je zlasti enostavnejše izvajanje davčnega nadzora, saj obdavčitev temelji na poročenih podatkih, ter manjše likvidnostno breme za zavezanca, kakor pri modelu zalog. Na drugi strani ta metoda temelji na dobri podpori informacijske tehnologije

ter na kakovostni obdelavi podatkov, prejetih na podlagi DAC8 in CARF, pri čemer je treba upoštevati, da se bodo informacije po DAC8 in CARF med jurisdikcijami izmenjevale z zamikom (tj. do konca septembra leta, ki sledi letu, na katerega se informacije nanašajo, davčni obračuni/napovedi v večini držav pa se oddajajo pred tem rokom) in da se določene informacije ne bodo izmenjevale (na primer podatki o transakcijskih stroških, podatki o določenih vrstah transakcij) ter da bo kakovost podatkov vsaj v prvih letih po začetku izmenjave informacij lahko vprašljiva. Vključitev tega modela obdavčevanja v davčne predpise zahteva pripravo posebnih prehodnih določb, s katerimi se uredi obdavčitev dobičkov iz kriptosredstev, pridobljenih pred dnem začetka uporabe novih predpisov.

Model neto denarnih tokov je model obdavčevanja, po katerem se obdavči letni dobiček, izračunan kot razlika med seštevkom v letu prejetih izplačil iz odsvojitve kriptosredstev v fiat valuti in seštevkom opravljenih vplačil za pridobitev kriptosredstev v fiat valuti. Navedeno pomeni, da se v izračunu davčne osnove upoštevajo doseženi dobički, v času unovčitve kriptosredstva (tj. izplačila v denarju ali v naravi, pri čemer se za unovčitev šteje tudi neodplačna odsvojitev kriptosredstva), in vplačila za pridobitev kriptosredstev v denarju. Po tem modelu se torej ne obdavčujejo dobički, ki jih fizična oseba dosega z menjavami enih kriptosredstev za druga. Model je torej podoben modelu neto dobička, vendar ne temelji na informacijah, ki bi jih davčni organ pridobil z izmenjavo informacij po DAC8 in CARF. Prednost tega modela je zlasti, da je upravno manj obremenjujoč v primeru trgovanja z velikim obsegom sredstev, izračun davčne osnove je enostavnejši ter davčnemu zavezancu omogoča enostavnejši izračun obdavčljivega dohodka in obračunavanje oziroma napovedovanje davka, likvidnostno breme za zavezanca pa je manjše kot pri modelu zalog. Na drugi strani pri tem modelu obstaja tveganje, da zavezanci ne bodo prikazali pravilne zaloge kriptosredstev na dan, ko začne veljati nova ureditev. Vključitev tega modela obdavčevanja v davčne predpise zahteva pripravo posebnih prehodnih določb, s katerimi se uredi obdavčitev dobičkov iz kriptosredstev, pridobljenih pred dnem začetka uporabe novih predpisov.

Ocenjeno je bilo, da je ustrezno prilagojen model neto denarnih tokov zaradi svojih značilnosti primeren za vključitev v davčne predpise.

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

Cilj predloga zakona je zagotoviti večjo enakost davčne obravnave dohodkov iz različnih vrst finančnih naložb fizičnih oseb, pri čemer se izhaja iz načela, da naj bodo primerljivi dohodki približno enako obdavčeni. Zgodovinsko so kriptosredstva v primerjavi z drugimi oblikami naložb za tiste zavezanca, ki so z njimi trgovali v manjšem obsegu, pomenila davčno ugodno naložbeno možnost, kar je s tem zakonom odpravljeno.

2.2 Načela

Načela tega zakona na splošno ne odstopajo od temeljnih načel veljavnih zakonov o obdavčevanju dohodkov iz naložb fizičnih oseb (Zakon o dohodnini in Zakon o davku od dobičkov od odsvojitve izvedenih finančnih instrumentov).

Z zakonom se upoštevajo upravna enostavnost izvajanja zakona, tako za davčne zavezanca kot za davčni organ, ter tudi pravna jasnost in gotovost pravil in njihova čim večja tehnološka nevtralnost.

2.3 Poglavitne rešitve

2.3.1. Poglavitne rešitve predloga zakona

Predlaga se:

- po tem zakonu se obdavčujejo dobički, ki jih fizične osebe rezidenti Republike Slovenije dosegajo v davčnem letu z odsvojitvijo kriptosredstev, razen dobičkov doseženih s kriptosredstvi, ki so del podjetja fizične osebe, s katerim samostojno opravlja dejavnost;
- opredelitev kriptosredstev po tem zakonu na splošno upošteva opredelitev tega izraza iz 5. točke prvega odstavka 3. člena Uredbe (EU) 1114 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 31. maja 2023 ter s tem tudi opredelitev izraza »kriptosredstvo« iz Direktive Sveta (EU) 2023/2226 z dne 17. oktobra 2023 o spremembi Direktive 2011/16/EU o upravnem sodelovanju na področju obdavčevanja. Za kriptosredstvo se po tem zakonu ne štejeta centralnibančna digitalna valuta in elektronski denar, ki se davčno obravnavata kot denar in ne kot premoženje. Za kriptosredstva po tem zakonu se ne štejejo tudi tista kriptosredstva, ki se po svojih značilnostih štejejo za kapital po poglavju III.6.3. Zakona o dohodnini oziroma za izvedeni finančni instrument po Zakonu o davku od dobička od odsvojitve izvedenih finančnih instrumentov. Dobički iz odsvojitve takšnih kriptosredstev se namreč obdavčujejo v skladu z navedenima zakonoma. Prav tako se za kriptosredstva po tem zakonu ne štejejo kriptosredstva, ki so po svojih značilnostih dejansko edinstvena in nezamenljiva;
- odsvojitve kriptosredstva je opredeljena kot vsaka unovčitev kriptosredstva, ki vključuje menjavo kriptosredstva za fiat valuto in prenos kriptosredstva v zameno za blago ali storitve, ter vsak drug odplačen ali neodplačen prenos kriptosredstva na drugo osebo ali subjekt. Odsvojitve tako ne zajema menjave kriptosredstva za druga kriptosredstva in tudi ne prenosov kriptosredstev med denaricami istega imetnika. Za prenos kriptosredstva na drugo osebo ali subjekt se ne šteje prenos kriptosredstva preminule osebe na dediča, volilnojemnika ali osebo, ki ju nadomesti po predpisih o dedovanju, ali na drugo osebo, ki uveljavlja kakšno pravico iz zapuščine zaradi smrti fizične osebe, ter tudi ne prenos kriptosredstva na drugo osebo ali subjekt, pri katerem prenosnik ostane imetnik prenesenega kriptosredstva. Za odsvojitve kriptosredstva se šteje tudi prenos kriptosredstva fizične osebe v njegovo podjetje, s katerim kot fizična oseba samostojno opravlja dejavnost;
- davčna osnova je opredeljena kot dobiček iz odsvojitve kriptosredstev, dosežen v davčnem letu. Dobiček je razlika med seštevkom vrednosti ob odsvojitvi kriptosredstev, odsvojenih v davčnem letu, in seštevkom vrednosti ob pridobitvi kriptosredstev, pridobljenih v davčnem letu. Kadar je razlika med seštevkom vrednosti ob odsvojitvi kriptosredstev, odsvojenih v davčnem letu, in seštevkom vrednosti ob pridobitvi kriptosredstev, pridobljenih v davčnem letu, negativna, se presežni seštevke vrednosti ob pridobitvi kriptosredstev prenese v naslednje davčno leto in vštevava v znesek seštevka vrednosti ob pridobitvi kriptosredstev v naslednjem davčnem letu. Če je razlika negativna tudi v naslednjem letu, se presežni seštevke vrednosti ob pridobitvi prenese nadalje v leto, ki sledi in se vštevava v znesek seštevka vrednosti ob pridobitvi v tem letu;
- vrednost kriptosredstva ob pridobitvi je na splošno enaka vrednosti kriptosredstva, ki jo je ob pridobitvi oziroma sklenitvi posla plačal davčni zavezanec, povečani za plačane transakcijske stroške, ki so zavezancu nastali neposredno zaradi pridobitve kriptosredstva. Vrednost ob pridobitvi je posebej določena za primere, ko je bilo kriptosredstvo pridobljeno kot obdavčljivi dohodek po zakonu, ki ureja dohodnino, ko je bilo pridobljeno z neodplačnim prenosom od druge osebe in ko je bilo pridobljeno s prenosom kriptosredstva iz podjetja zavezanca, s katerim samostojno opravlja dejavnost kot fizična oseba, v njegovo gospodinjstvo. Vrednost kriptosredstva ob odsvojitvi je na splošno enaka izplačani vrednosti ob odsvojitvi, zmanjšani za plačane transakcijske stroške, ki so zavezancu nastali neposredno zaradi odsvojitve kriptosredstva. Vrednost ob odsvojitvi je posebej določena za primera, ko je bilo kriptosredstvo preneseno v zameno za blago ali storitve in ko je bilo neodplačno preneseno na drugo osebo;

- zavezanci bodo morali voditi evidenco pridobitev in odsvojitvev kriptosredstev skupno za vsa imetništva kriptosredstev in jo na zahtevo predložiti davčnemu organu. Evidenca se vodi za vsako koledarsko leto posebej. Sestavni del evidence je dokumentacija o izvedenih transakcijah s kriptosredstvi. V evidenci se dokumentirano, po časovnem zaporedju, izkazujejo podatki o pridobitvah in odsvojitvah kriptosredstev, zamenjavah kriptosredstev in negativni razliki iz drugega odstavka 11. člena tega zakona, izračunani za preteklo koledarsko leto, za katero se vodi evidenca, ter negativni razliki iz drugega odstavka 11. člena tega zakona, izračunani na koncu tekočega koledarskega leta, za katero se vodi evidenca;
- davek se izračuna in plača po proporcionalni stopnji 25 %. Stopnja je tako enaka stopnji, ki velja za obdavčevanje kratkoročnih dobičkov iz kapitala po Zakonu o dohodnini in stopnji, ki se predlaga za obdavčevanje kratkoročnih dobičkov iz odsvojitve izvedenih finančnih instrumentov po ZDDOIFI v predlogu novele ZDDOIFI. S tako določeno višino davčne stopnje se dosega nevtralna davčna obravnava dohodkov iz različnih vrst naložb davčnih zavezancev;
- davek izračuna zavezanec sam v davčnem obračunu, z uporabo podatkov iz lastne evidence pridobitev in odsvojitvev, ter ga plača v 15 dneh od predložitve davčnega obračuna. Davka torej ne izračuna davčni organ v odločbi, izdani na podlagi napovedi zavezanca, temveč zavezanec sam v davčnem obračunu, ki ga predloži davčnemu organu najpozneje do 31. maja tekočega koledarskega leta za preteklo koledarsko leto, v elektronski obliki;
- zavezanec lahko od davka, odmerjenega po tem zakonu, odšteje tuji davek, ki ga je plačal od dobičkov iz odsvojitve kriptosredstev z virom zunaj Slovenije, vključenih v njegovo osnovo za davek;
- avtomatična dostava podatkov o pridobitvah in osvojitvah kriptosredstev se v tem zakonu na splošno ne ureja, saj bo posebej urejena z zakonom, ki ureja davčni postopek, v okviru določb, s katerimi se bo v slovenski pravni red prenesla Direktiva Sveta (EU) 2023/2226 z dne 17. oktobra 2023. Se pa v zakonu zaradi omogočanja učinkovitejšega izvajanja davčnega nadzora posebej določa obveznost ponudnikov blaga in storitev v Republiki Sloveniji, ki bodo od zavezanca po tem zakonu prejeli kriptosredstva v zameno za blago ali storitve v vrednosti, ki presega 1.000 EUR, da davčnemu organu dostavijo podatke o pridobljenih kriptosredstvih ter zavezancu za davek;
- v zakonu so opredeljeni prekrški zavezanca, ponudnika blaga in storitev v zvezi z dostavo podatkov ter samostojnega podjetnika posameznika ali posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost v zvezi s prigrasitvijo zaloge kriptosredstev;
- s posebnimi prehodnimi določbami – ki vzpostavljajo domnevo, da so bila kriptosredstva, pridobljena pred začetkom uporabe zakona (1. januar 2026), odsvojena in hkrati pridobljena na dan začetka uporabe zakona – se iz obdavčitve izvzemajo povečanja (in zmanjšanja) vrednosti kriptosredstev do dne začetka uporabe zakona;
- s posebnimi prehodnimi določbami se ureja alternativni način plačila dohodnine od dohodka iz opravljanja dejavnosti trgovanja s kriptosredstvi, doseženega v letih 2021-2025;
- zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, uporablja pa se za davčna leta, ki se začnejo od vključno 1. januarja 2026.

2.3.2. Normativna usklajenost predloga zakona s predpisi, ki jih je tudi treba sprejeti oziroma spremeniti in »paketno« obravnavati:

Paketna obravnava ni potrebna.

2.3.3. Podzakonski akti:

Zaradi sprejema zakona bo treba sprejeti nekatere podzakonske akte:

- Pravilnik o obliki in načinu vodenja evidence pridobitev in odsvojitve kriptosredstev
- Pravilnik o obračunu davka od dobička iz odsvojitve kriptosredstev
- Pravilnik o dostavi podatkov o pridobitvah kriptosredstev
- Pravilnik o priglasitvi zalog kriptosredstev
- Pravilnik o obračunu davka za leta 2021 – 2025 in vodenju evidenc

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Uradnih podatkov o obsegu trgovanja slovenskih fizičnih oseb s kriptosredstvi, o številu fizičnih oseb, ki trgujejo s kriptosredstvi, pogostosti njihovih transakcij (dnevno, tedensko, enkrat mesečno, letno) ali drugimi zadevnimi informacijami, ki bi pomenile osnovo za izračun finančnih posledic predloga zakona, še nimamo.

Po podatkih je tržna kapitalizacija vseh kriptosredstev v državah sveta v letu 2024 znašala okoli 3.400 milijard USD, kar je okoli 3 % BDP vseh držav na svetu. Dnevni promet s kriptosredstvi je ocenjen na okoli 1.000 milijard USD. Slovenski BDP obsega približno 0,07 % svetovnega in ob predvidevanju, da bi imeli enak delež trgovanj tudi s kriptosredstvi, bi bilo v Sloveniji dnevno trgovanje vredno okoli 700 mio EUR, premoženje v kriptosredstvih pa okoli 2,3 milijarde EUR.

Glede na visoko volatilnost trga kriptosredstev je težko natančno oceniti vpliv predlaganih rešitev zakona na javnofinančne prihodke. Ob upoštevanju zgornjih predvidevanj, je pričakovati, da bi bila lahko davčna osnova od 10 do 100 mio EUR, kar pomeni, da bi lahko dosegli javnofinančne prihodke iz naslova obdavčitve kriptosredstev od 2,5 do 25 mio EUR. Zaradi pomanjkanja uradnih podatkov o trgovanju s kriptosredstvi v Sloveniji so zgornje ocene le okvirne in temeljijo na svetovnih smernicah ter predvidevanjih o deležu slovenskih rezidentov na svetovnem trgu.

Kljub vsemu pa poudarjamo, da bi lahko z uveljavitvijo predloga zakona pridobili določene dodatne javnofinančne prihodke, a kot je bilo omenjeno, je zaradi pomanjkanja nekaterih svojstvenih podatkov in izredne volatilnosti tega trga natančne zneske javnofinančnih prihodkov v posameznem letu zdaj skorajda nemogoče napovedati.

Predlog zakona ne vpliva na druga javnofinančna sredstva.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Za izvajanje zakona ne bodo potrebna dodatna proračunska sredstva.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

V pravnem redu Evropske unije na področju obdavčevanja dohodkov fizičnih oseb ni posebnih usklajevalnih pravil, zato se obdavčevanje dohodkov fizičnih oseb ne usklajuje s pravnim redom Evropske unije. Države članice EU svobodno oblikujejo sisteme obdavčevanja dohodkov fizičnih oseb, pri čemer morajo zagotavljati združljivost nacionalne zakonodaje s Pogodbo o delovanju Evropske unije.

Prikaz ureditve v drugih državah:⁵

5.1. Avstrija

Dohodek iz kriptovalut se uvršča v skupino dohodka iz kapitalskih naložb. Vključuje tekoči dohodek iz kriptovalut ter dohodek v obliki realiziranih povečanj vrednosti kriptovalut (oddelek 27b EStG).

Tekoči dohodek zajema nadomestilo za zagotavljanje kriptovalut drugemu udeležencu na trgu (posojanje) in kriptovalute, pridobljene s tehničnim postopkom (zlasti rudarjenje).

Dohodek v obliki realiziranih povečanj vrednosti kriptovalut vključuje:

- prodajo,
- zamenjavo kriptovalut za drugo premoženje in storitve, vključno za zakonita plačilna sredstva (zamenjava kriptovalut za druge kriptovalute ne pomeni realizacije in z njo povezani stroški niso pomembni za davčne namene); pri tem zagotavljanje kriptovalut za nadomestilo ne šteje za zamenjavo.

Kriptovaluta je digitalna predstavitev vrednosti, ki je ni izdala ali zanjo jamčila centralna banka ali javni subjekt, in ni nujno vezana na valuto, določeno z zakonom, ter po zakonu nima statusa valute ali denarja, a je sprejeta kot plačilno sredstvo ter se lahko elektronsko prenaša, shranjuje in z njo trguje. Za kriptovalute se štejejo tudi zahtevki za povračilo iz zagotavljanja kriptosredstev.

Nova ureditev je začela veljati 1. marca 2022 in se na splošno uporablja za kriptovalute, pridobljene po 28. februarju 2021 (nova sredstva). Za kriptovalute, pridobljene do tega datuma (stara sredstva), ne velja nova ureditev (transakcije so lahko obdavčene kot špekulativne transakcije). Če se s starimi sredstvi ustvarja tekoči dohodek iz kriptovalut ali se uporablja za pridobivanje kriptovalut s stakingom, »airdropom«, »bountyjem« ali »hardforkom«, velja nova ureditev (novo pridobljene kriptovalute se štejejo za nova sredstva). Za obdavčljive realizacije (zlasti zamenjave) po 31. decembru 2021 in pred 1. marcem 2022 lahko prostovoljno velja nova ureditev (v tem primeru velja posebna davčna stopnja in poračunavanje z izgubami) z drugim dohodkom iz kapitalskih naložb, ustvarjenim v koledarskem letu 2022.

Na splošno je dohodek iz kapitalskih naložb obdavčen po posebni stopnji 27,5 %. Posebna stopnja med drugim ne velja v primeru zagotavljanja kriptovalut, če niso pravno in dejansko javno ponujene. V tem primeru se uporabijo splošne davčne stopnje do 50% (za dohodek, ki presega 1 mio EUR, 55 %).

Davek od dohodka iz kriptovalut se na splošno plača kot davčni odtegljaj, če se dohodek šteje za avstrijski dohodek iz kriptovalut. Dohodek se šteje za avstrijski dohodek v primeru:

- tekočega dohodka iz kriptovalut, če avstrijski dolžnik ali avstrijski ponudnik storitev pripiše kriptovaluto ali drugo nadomestilo;
- realiziranih povečanj vrednosti kriptosredstev, če se realizacija opravi prek avstrijskega ponudnika storitev.

Obdavčljivi dohodek iz kriptovalut so v primeru tekočega dohodka iz kriptosredstev prejete kriptovalute ali drugo nadomestilo, v primeru kapitalskih dobičkov iz kriptovalut, pa je obdavčljivi dohodek iz kriptovalut razlika med iztržkom ob prodaji in nabavnimi stroški ali razlika med nabavnimi stroški in vrednostjo v času nastanka okoliščin, ki omejijo pravice obdavčevanja v Avstriji.

Kadar plačnik davka v zvezi z obračunom davčnega odtegljaja ne razpolaga s podatkom o dejanskih nabavnih stroških, veljajo naslednja pravila:

- uporabijo se nabavni stroški v času pridobitve, ki jih predloži davčni zavezanec in
- če čas pridobitve ni znan, ali ga davčni zavezanec predloži napačno, se šteje, da je bila kriptovaluta pridobljena po 28. februarju 2021. Če nabavni stroški niso znani ali jih davčni zavezanec predloži napačno, mora plačnik davka ob realizaciji za nabavne stroške šteti

⁵ Vir: IBFD Tax Research Platform – Country Tax Guides.

polovico iztržka ob prodaji (ali polovico tržne cene v primeru nastanka okoliščin, ki omejuje pravice obdavčevanja v Avstriji); v tem primeru davčni odtegljaj ni končni davek.

Davčni odtegljaj od dohodka iz kriptovalut je običajno končni davek.

Plačnik davka v primeru dohodka iz kriptovalut je:

- v primeru tekočega dohodka iz kriptovalut avstrijski dolžnik kriptovalute ali drugega nadomestila, ali če avstrijskega dolžnika ni, avstrijski ponudnik storitev pripiše kriptovaluto ali drugo nadomestilo;
- v primeru realiziranih povečanj vrednosti kriptosredstev avstrijski ponudnik storitev.

Avstrijski ponudnik storitev je lahko:

- ponudnik storitev s sedežem ali krajem upravljanja v Avstriji, ki ponuja storitve imetništva, skrbništva in prenašanja kriptosredstev v imenu stranke,
- ponudnik storitev s sedežem ali krajem upravljanja v Avstriji, ki ponuja menjavo kriptovalut z zakonsko sprejemljivimi plačilnimi sredstvi in obratno, ali
- avstrijska podružnica tujega ponudnika storitev.

5.2. Madžarska

Skupni letni obdavčeni dohodek zavezanca je obdavčen z dohodnino po enotni stopnji 15 %. Razen če ni drugače navedeno, so vse druge vrste dohodkov prav tako obdavčene z dohodnino po enotni stopnji 15 %. Tako so na splošno tudi kapitalski dobički od kriptosredstev, s katerimi se trguje na borzah s kriptovalutami, obdavčeni ločeno po stopnji 15 %. Od kapitalskih dobičkov, realiziranih iz transakcij s kriptosredstvi, se ne plačujejo prispevki za socialno varnost – v nasprotju s prejšnjimi davčnimi pravili, ki so veljala za kriptosredstva. Vendar se v primeru transakcij s kriptosredstvi zunaj borz s kriptovalutami poleg 15% davka na dohodek posameznika še vedno plačujejo tudi prispevki za socialno varnost po stopnji 13 %.

Dohodek iz transakcij s kriptosredstvi je skupni dobiček, ki presega skupne izgube, realizirane v transakcijah. Če je skupna bilanca transakcij negativna, se lahko znesek izgub prenese v naslednji dve leti, če davčni zavezanec te izgube prijavi v napovedi dohodnine. Davčne izgube (izračunane z uporabo davčne stopnje, ki velja v davčnem letu ko so izgube uravnotežene, na znesek izgub) se lahko odbijejo od davka na takšne dobičke do višine tega zneska.

Za uporabo so na voljo samo stroški tekočega leta, zato morajo davčni zavezanci, ki v določenem letu kupijo kriptosredstva, prijaviti svoje trenutne izgube za to leto, da jih prenesejo naprej. Izgube, ki niso bile prej prijavljene, se ne morejo uporabiti ob prodaji kriptosredstev, kar pomeni obdavčitev celotnega bruto prihodka od kriptosredstev.

Obdavčitev nastane šele, ko davčni zavezanec proda kriptosredstva na borzi s kriptovalutami. Vendar pa izmenjava kriptosredstev za druge vrste kriptosredstev ne povzroči davčnih posledic za davčnega zavezanca.

V okviru amnestije je bilo mogoče dohodek iz transakcij s kriptosredstvi, pridobljen pred letom 2021 in neprijavljen v določenem letu, zakonito prijaviti v letnem poročilu za leto 2022 do 20. maja 2023.

5.3. Francija

S 1. januarjem 2019 je bila uvedena posebna ureditev glede prodaje digitalnih sredstev posameznikov, ki so rezidenti Francije. Ta ureditev se uporablja za vsak kapitalski dobiček, ki nastane ob prodaji kriptovalut in žetonov v blockchainu (člen 150 VH bis CGI). Vsak kapitalski dobiček, dosežen s takšno prodajo, se obdavči po stopnji 12,8 %, poleg tega pa se obračunajo prispevki za socialno varnost, kar vodi do skupne obdavčitve v višini 30 %. V izjemnih okoliščinah se dohodek iz nakupa, prodaje in menjave digitalnih sredstev šteje za nekomercialni dobiček. Do tega pride, kadar davčni zavezanec izvaja transakcije pod pogoji, podobnimi profesionalnim, vendar ne da bi bila ta

dejavnost njegova profesionalna dejavnost. Nazadnje nakup, prodaja in menjava digitalnih sredstev na profesionalni ravni pomenijo komercialno dejavnost. Tako se dobički štejejo kot industrijski in komercialni dobički.

10.4. Italija

Po spremembah, uvedenih v letu 2022 se kapitalški dobički, doseženi s prodajo kriptosredstev, vključijo v skupino raznovrstnega dohodka (*redditi diversi*) in so obdavčeni z nadomestnim davkom v višini 26 %, če presežejo 2.000 EUR v davčnem letu. Kriptosredstvo je opredeljeno kot digitalna predstavitev vrednosti ali pravic, ki jih je mogoče elektronsko prenesti in shraniti z uporabo tehnologije DLT ali podobne tehnologije.

Zadevni kapitalški dobički so enaki razliki med nadomestilom ali običajno vrednostjo prejetega kriptosredstva in nabavnimi stroški ali vrednostjo, ki se določi na podlagi natančno določenih prvin, ki jih mora dokumentirati davčni zavezanec.

Nadomestni davek v višini 26 % se uporablja bodisi v okviru ureditve *della dichiarazione*, ureditve *del risparmio amministrato* ali ureditve *del risparmio gestito* (glej spodaj).

Pri uporabi nadomestnega davka imajo posamezni davčni zavezanci tri možnosti. Prva možnost je, da davčni zavezanec prijavi zgoraj navedene dobičke v davčni napovedi; nadomestni davek neposredno obračuna davčni zavezanec (*della dichiarazione*). Druga možnost je, da davčni zavezanec pooblasti pooblaščenega posrednika, da obračuna davek od vsake transakcije na denarni osnovi in poroča davčnim organom. V tem primeru davčnemu zavezancu ni treba vključiti ustreznih dobičkov v svojo davčno napoved (*del risparmio amministrato*). Tretja možnost je na voljo posameznikom, katerih premoženje upravlja pooblaščen posrednik. V okviru te ureditve (*del risparmio gestito*) posrednik obračuna nadomestni davek na osnovi prirasta oziroma povečanja vrednosti upravljanega premoženja, ugotovljenega na koncu davčnega obdobja.

10.5. Poljska⁶

Dohodnina od dohodka, doseženega s prodajo virtualnih valut, se plača po stopnji 19 %. Enaka stopnja velja za obdavčitev dobičkov iz odsvojitve delnic in drugih vrednostnih papirjev, nepremičnin ter dohodka iz investicijskih skladov.

Dohodek davčnega leta je razlika med skupnim dohodkom iz prodaje virtualnih valut in stroški pridobitve dohodka. Stroški pridobitve dohodka so dokumentirani stroški, neposredno nastali zaradi nakupa virtualnih valut, in stroški, povezani s prodajo virtualnih valut. Stroški pridobitve dohodka se odštejejo v davčnem letu, v katerem so nastali. Presežek stroškov pridobivanja dohodka nad dohodkom iz prodaje virtualnih valut v davčnem letu povečuje stroške pridobivanja dohodka iz prodaje virtualnih valut v naslednjem davčnem letu.

Dohodek, dosežen s prodajo virtualnih valut, se ne združuje z drugimi dohodki, ki imajo naravo kapitalških dobičkov.

Po izteku davčnega leta mora davčni zavezanec predložiti obračun dohodka, doseženega v davčnem letu, in izračunati dohodnino. V obračunu navede stroške pridobitve dohodka, celo če v davčnem letu ni dosegel dohodka iz prodaje virtualnih valut.

Posredniki morajo davčnemu zavezancu in davčnemu organu dostaviti podatke o doseženem dohodku.

⁶ Prečiščeno besedilo Zakona o dohodnini (*Ustawa o podatku dochodowym od osób fizycznych*) na dan 21. februarja 2024 (<https://dziennikustaw.gov.pl/D2024000022601.pdf>).

6. PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Presoja administrativnih posledic

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

Finančna uprava Republike Slovenije bo morala prilagoditi programsko podporo ter pripraviti navodila in pojasnila davčnim zavezancem na svojih spletnih straneh.

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

Predlagane spremembe ne prinašajo dodatnih administrativnih obremenitev za zavezanca.

6.2 Presoja posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki, in sicer za:

Predlog zakona ne vpliva na okolje.

6.3 Presoja posledic za gospodarstvo, in sicer za:

Predlog zakona ne vpliva na gospodarstvo.

6.4 Presoja posledic za socialno področje, in sicer za:

Predlog zakona ne vpliva na socialno področje.

6.5 Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja, in sicer za:

Predlog zakona ne vpliva na dokumente razvojnega načrtovanja.

6.6 Presoja posledic za druga področja

Predlog zakona ne vpliva na druga področja.

6.7 Izvajanje sprejetega predpisa:

a) Predstavitev sprejetega zakona:

Za izvajanje zakona je pristojna Finančna uprava Republike Slovenije, ki bo na običajen način zagotovila tudi obveščanje zavezancev o novostih v predlogu zakona.

b) Spremljanje izvajanja sprejetega predpisa:

Izvajanje zakona spremlja Ministrstvo za finance Republike Slovenije v skladu s svojimi pristojnostmi.

6.8 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona:

/

6.9 Podatek o zunanjem strokovnjaku oziroma pravni osebi, ki je sodelovala pri pripravi predloga zakona (osebno ime in naziv fizične osebe ali firma in naslov pravne osebe)

Pri pripravi predloga zakona zunanji strokovnjaki niso sodelovali.

7. Prikaz sodelovanja javnosti pri pripravi predloga zakona:

Predlog zakona je bil objavljen na spletnem mestu: <https://e-uprava.gov.si/si/drzava-in-druzba/e-demokracija/predlogi-predpisov/predlog-predpisa.html?id=17803&lang=si>

Čas trajanja javne predstavitve, v katerem je bilo mogoče sporočiti mnenja, predloge in pripombe, je bil od 17. aprila 2025 do 5. maja 2025. Predlog zakona je obravnaval Ekonomsko-socialni svet.

V času javne obravnave predloga zakona je bilo prejetih 322 pripomb, ki so jih poslale fizične osebe in jih lahko razdelimo v naslednje vsebinske sklope:

- 37 % prejetih pripomb se je nanašalo na višino obdavčitve – iz pripomb je razbrati, da bi bila primerna največ 10-15 % stopnja obdavčitve; predlagala se je regresivna obdavčitev; davčna obravnava po zgledu Hrvaške, Nemčije, Portugalske, kjer poznajo neobdavčitev po preteku 1-2 let imetništva;
- 31 % prejetih pripomb se je nanašalo na splošno nasprotovanje predlogu zakona;
- 13 % prejetih pripomb je izpostavljalo predmet obdavčitve - Bitcoin naj bi bil valuta, zato bi moral biti izvzet iz obdavčitve; različne kriptovalute bi se morale obravnavati različno za davčne namene, prav tako bi bilo treba drugače obravnavati stablecoine;
- 10 % prejetih pripomb se je nanašalo na evidence kriptovalut. Izpostavljeno je bilo varnostno tveganje pri razkritju premoženja, vodenje evidenc naj bi pomenilo tudi poseg v zasebnost. Problematizirala se tudi rešitev glede posebne ureditve za leta pred začetkom veljavnosti predloga zakona.

Pripombe so podali tudi Bitcoin društvo, AmCham Slovenija ter Obrtna zbornica Slovenije. Z njimi sta bila opravljena tudi dva usklajevalna sestanka.

Bitcoin društvo Slovenije je podalo naslednje pripombe: Bitcoin bi bilo treba izvzeti za zakona, ker opravlja funkcijo naložbenega finančnega sredstva in ohranja vrednost premoženja. Zato bi morala biti obdavčitev enaka kot do sedaj, to je da se ob prodaji bitcoina, ki je bil nabavljen z namenom naložbe in ohranjanja vrednosti premoženja, dobički posameznika ne obdavčijo. V primerih, ko se bitcoin uporablja kot valuta, bi morala biti njegova (ne)obdavčitev enaka. Prav tako je društvo mnenja, da bi bilo treba spoštovati načelo plačilne tajnosti, ko gre za manjše in običajne dnevne nakupe. Društvo meni, da je bi bilo treba nujno sprejeti klasifikacijo in opredeliti različna kritposredstva, posledica česar bi bila potem tudi ustrezna (različna) davčna obravnava. Predlagalo je, da bi bil prenos bitcoina, ko ta opravlja funkcijo plačilnega sredstva v zameno za blago ali storitve, oproščen plačila davka za namene dnevni, življenjskih plačil pri zneskih do 1.000 €. Društvo je menilo, da je treba obveznost priglasitve zalog kritosredstev in vodenje evidence kritosredstev v celoti izključiti iz kakršnega koli predloga zakona. Predlagalo je, da naj obveznost poročanja o sredstvih in njihovih vrednosti nastopi šele ob davčno relevantni odsvojitvi in da se določi prag za obveznost poročanja. Glede stopnje davka pa je društvo menilo, da je primernejša stopnja davka v višini 10 %, ter da bi bilo treba določiti razlikovanje med kratkoročno in dolgoročno naložbo (1 leto) oziroma padajočo stopnjo davka s potekom časa.

AmCham Slovenija je podala pripombe, v katerih je izpostavila, da je nejasno razlikovanje med različnimi oblikami digitalnih sredstev. Predlog zakona naj ne bi razlikoval med različnimi vrstami digitalnih sredstev – kot so kriptovalute, digitalni vrednostni papirji, žetoni (tokens) in stabilni kovanci (stablecoins). Menila je, da predlog zakona v celoti spregleda dejansko uporabo kriptosredstev za plačila in transakcije v realnem gospodarstvu. Obdavčitev vseh oblik uporabe digitalnih sredstev na enak način – ne glede na namen ali trajanje posedovanja – naj bi pomenila diskriminacijo v primerjavi z obravnavo kapitalskih dobičkov iz vrednostnih papirjev, kjer časovna komponenta pomembno vpliva na davčno obveznost. Predlagal je ureditev podobno tisti, ki velja v Nemčiji, na Portugalskem, v Luksemburgu, na Hrvaškem in Češkem. Glede davčne stopnje je predlagal davčno stopnjo v višini 5 %. Čeprav obstajajo podrobnejša pojasnila glede davčne obravnave poslovanja z virtualnimi

valutami, naj bi ureditev ostajala zapletena, nepregledna in bi povzročala negotovost pri razumevanju davčnih obveznosti. Predlog zakona naj bi to zmedo še poglobljaj, saj naj ne bi reševal odprtih vprašanj, temveč ustvarjal dodatne negotovosti glede definicij, obdavčitve transakcij in poročanja. Posledično bi lahko prišlo do povečanja administrativnega bremena za posameznike in davčne organe ter do večjega števila sporov.

Obrtna zbornica Slovenije je menila, da predlog zakona uvaja administrativno zahtevno vodenje evidenc po posamezni vrsti finančnega instrumenta, zato bi lahko fizične osebe, ki ne trgujejo s kriptosredstvi na dnevni bazi in investirajo razpršeno z namenom dolgoročne naložbe, odvrnil od tovrstnih naložb. Zato je predlagala, da se zavezance, ki ne trgujejo s kriptosredstvi, oprosti obveznega vodenja evidenc (na primer vodenje evidenc naj ne bi bilo obvezno, če bi imela fizična oseba v lasti več kot 30.000 EUR tržne vrednosti v kriptosredstvih ali bi imela v davčnem letu več kot določeno število odsvojitvev in nakupov kriptosredstev). Nadalje je opozorila, da Slovenski računovodski standardi 2024 kriptosredstva uvrščajo med finančne naložbe. Predlog zakona (drugi odstavek 9. člena ZDDOKS) pa naj fizičnim osebam z dejavnostjo ne bi omogočal, da v okviru dejavnosti kriptosredstva obravnavajo skladno s SRS 2024 in obdavčijo po določbah ZDoh-2. V predlogu zakona naj ne bi bilo obrazloženo kaj je vodilo zakonodajalca k odstopu od računovodskih smernic in drugačni davčni obravnavi izključno tovrstnih finančnih naložb. Nadalje zbornica predlaga, da se stopnja davka določi v višini 10 %, z možnostjo odloga davka v posebnih primerih, kot na primer pri dedovanju ali podaritvi osebi iz prvega dednega reda. Predlagala je, da se za obveznost avtomatičnega dajanja podatkov o plačilnih transakcijah mejo za poročanje dvigne iz 500 EUR na 30.000 EUR in se pri tem sklicevala na poročanje po direktivi, ki določa mejo 50.000 USD. Glede obveznosti predložitve obračuna davka je predlagala, da se rok poenoti z rokom za oddajo napovedi dohodnine od dobička iz kapitala iz odsvojitve vrednostnih papirjev in drugih deležev ter investicijskih kuponov (do 28. februarja tekočega leta za preteklo leto). Opozorila je na vsesplošno obvezo in kompleksnost poročanja s strani fizičnih oseb.

Prejete pripombe so bile preučene. V večini niso bile upoštevane.

Odgovor na prejete pripombe v javni obravnavi:

Opredelitev kriptosredstev

V okviru javne obravnave predloga zakona Bitcoin društvo Slovenije v posredovanih pripombah prvenstveno izpostavlja Bitcoin kot posebno vrsto kriptosredstev, ki opravlja funkcijo plačilnega sredstva in hranilca vrednosti, ter podaja pripombe glede opredelitve kriptosredstev po predlaganem zakonu.

Uvaja se obdavčitev kriptosredstev v kontekstu splošnega približevanja davčne obravnave kriptosredstev kot naložbenega razreda ostalim oblikam kapitalskih naložb (npr. vlaganja v finančne instrumente in izvedene finančne instrumente). Osnovna izhodišča, upoštevana pri pripravi predloga zakona, so bila:

- Uredba 2023/1114/EU o trgih kriptosredstev (MiCA Uredba), ki opredeljuje kriptosredstva in različne vrste kriptosredstev;
- dobički od odsvojitve kriptosredstev kot osnova za ugotavljanje davčne obveznosti;
- davčna stopnja, primerljiva z naložbenimi razredi, ki so po profilu tveganja in donosu sorodni z vlaganjem v kriptosredstva (izvedeni finančni instrumenti).

Pobudi društva, da bi Bitcoin (BTC) kot posebna vrsta kriptosredstev užival posebno davčno obravnavo, se ni sledilo, saj za to ni ustrezne vsebinske podlage. Bitcoin (BTC) v skladu z Uredbo 2023/1114/EU spada v kategorijo drugih kriptosredstev – tj. kriptosredstev, ki niso žetoni, vezani na sredstva ali e-denarni žetoni – prav tako kot tudi številna druga znana kriptosredstva, npr. Ethereum (ETH) ali Binance Coin (BNB). Kljub dejstvu, da Bitcoin po tržni kapitalizaciji in številu transakcij izstopa iz množice kriptosredstev ga ni moč šteti za plačilno sredstvo, primerljivo s fiat valutami, ali hranilec vrednosti, primerljiv z zlatom. Bitcoin se v večini primerov uporablja kot finančna naložba z

visokim pričakovanim donosom / povišanim tveganjem, zato posebna davčna obravnava Bitcoina (v primerjavi z drugimi kriptosredstvi, ki niso žetoni vezani na sredstva ali e-denarni žetoni) ni primerna.

Opredelitev kriptosredstev sledi definiciji Uredbe 2023/1114/EU pri čemer dodaja izjeme za določene vrste žetonov, pri katerih so takšne izjeme upravičene (npr. centralnobačne digitalne valute, elektronski denar, nenaložbeni non-fungible tokens (NFT), idr.); dodatna delitev in kategorizacija različnih vrst kriptosredstev bi povzročila nepreglednost pri obdavčitvi kriptosredstev.

Evidence

Pobudam, da se vodenje evidence kriptosredstev v celoti ali deloma izključi iz predloga zakona. se ni sledilo. Po predlogu bodo zavezanci morali voditi evidenco pridobitev in odsvojitve kriptosredstev, skupno za vsa imetništva kriptosredstev in jo samo na zahtevo predložiti davčnemu organu. V evidenci se po časovnem zaporedju izkazujejo podatki o pridobitvah in odsvojitvah kriptosredstev, zamenjavah kriptosredstev in stanju seštevka v vrednosti kriptosredstev ob pridobitvi na začetku in na koncu davčnega leta. Gre za podatke, ki so potrebni za pripravo davčnega obračuna ter s tem izračuna in posledičnega plačila davčne obveznosti. Po 16. členu predloga zakona namreč davek od dobička iz odsvojitve kriptosredstev izračuna in plača davčni zavezanec sam (tj. davek se ne plačuje na podlagi odmerne odločbe davčnega organa, temveč zavezanec davek izračuna v davčnem obračunu, ki ga predloži davčnemu organu ter ga nato plača v 15 dneh od preložitve davčnega obračuna). Vodenje evidence, sestavni del katere je dokumentacija o izvedenih transakcijah, bo tako davčnim zavezancem bistveno poenostavilo pripravo davčnih obračunov. Prav tako bo davčnim zavezancem in davčnemu organu omogočalo enostavnejšo izvedbo morebitnega davčnega nadzora v zvezi s plačevanjem davka.

Predlagani način obdavčitve poenostavlja izračun davčne obveznosti. Po proučitvi alternativnih možnosti obdavčitve je bilo ugotovljeno, da je to najenostavnejši način obdavčitve, ki obdavčuje dohodek (dobiček), ki pa zahteva tako kot tudi ostale možnosti vodenje evidence v predlaganem obsegu.

Davčna stopnja

Pobudam, da se v predlogu zakona določi nižja stopnja davka, se ni sledilo. Davek se izračuna in plača po proporcionalni stopnji 25 %. Stopnja je tako enaka stopnji, ki velja za obdavčevanje kratkoročnih dobičkov iz kapitala po Zakonu o dohodnini in stopnji, ki se predlaga za obdavčevanje dobičkov iz odsvojitve izvedenih finančnih instrumentov po predlogu novele ZDDOIFI. S tako določeno višino davčne stopnje se zasleduje nevtralna davčna obravnava dohodkov iz različnih vrst naložb davčnih zavezancev. S tem se sledi tudi politikam, vezanim na Strategijo razvoja trga kapitala v Sloveniji do leta 2030, in spodbujanju vlaganj v gospodarstvo. Upošteva se tudi vidik varnosti oziroma tveganosti tovrstnih naložb, saj gre za obdavčevanje dobičkov fizičnih oseb iz naslova odsvojitve kripto sredstev, ki v splošnem niso dobro poučeni vlagatelji. Kriptosredstva predstavljajo naložbeni razred, ki je po profilu tveganja in pričakovanih donosih primerljiv z izvedenimi finančnimi instrumenti, za katere se tudi predlaga splošna davčna stopnja brez zniževanja davčne stopnje glede na število let imetništva instrumenta. Nenazadnje tudi mednarodno primerjalno gledano države ne določajo ugodnejše davčne obravnave zgolj za dohodke iz naslova kriptosredstev, ampak davčne stopnje sledijo obdavčitvi kapitalskih dobičkov ali pa je obdavčitev celo višja. Določitev padajočih davčnih stopenj glede na čas imetništva (kot pri kapitalskih dobičkih) pa tudi sicer ni mogoča oziroma izvedljiva v predlaganem poenostavljenem sistemu ugotavljanja davčne osnove, saj se namreč ne gleda posameznih pridobitev in odsvojitve in posledično spremlja čas imetništva, vrednosti od pridobitvi in vrednosti ob odsvojitvi posameznega kriptosredstva. To bi bilo možno, če bi spremenili metodo ugotavljanja davčne osnove na način kot velja za dobičke iz kapitala – zavezanci bi morali voditi podrobne evidence za vse transakcije tudi znotraj kriptosveta ter za vsako odsvojitev, torej tudi menjavo kriptosredstva za drugo kriptosredstvo, ugotavljati dobičke in izgube.

Rok za predložitev davčnega obračuna

Davek izračuna zavezanec sam v davčnem obračunu, z uporabo podatkov iz lastne evidence pridobitev in odsvojitvev, ki ga predloži davčnemu organu najpozneje do 31. maja tekočega koledarskega leta za preteklo koledarsko leto, v elektronski obliki. Rok 31. maj je določen zaradi prekomerne obremenitve davčnega organa v začetnih mesecih v letu.

Poročanje o ponudnikov blaga in storitev

Avtomatična dostava podatkov o pridobitvah in osvojitvah kriptosredstev se v tem zakonu na splošno ne ureja. Se pa v zakonu zaradi omogočanja učinkovitejšega izvajanja davčnega nadzora posebej določa obveznost ponudnikov blaga in storitev v Republiki Sloveniji, ki bodo od zavezanca po tem zakonu prejeli kriptosredstva v zameno za blago ali storitve, da davčnemu organu dostavijo podatke, ki se nanašajo na vse pridobite kriptosredstev ter identifikacijo zavezanca za davek in zavezanca za dajanje podatkov. Upošteva se prejete pripombe javnosti, se je znesek vrednosti kriptosredstev, prejetih v zameno za blago ali storitve, do katerega se ne poroča, zvišal iz 500 EUR na 1.000 EUR.

Fizične osebe, ki opravljajo dejavnost

Po javni obravnavi predloga zakona je bila na podlagi pripombe Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije in Finančne uprave Republike Slovenije ponovno preučena predlagana ureditev glede obravnave kriptosredstev, ki jih ima fizična oseba v sredstvih svojega podjetja, s katerim samostojno opravlja dejavnost kot fizična oseba. Ugotovljeno je bilo, da z vsebinskega in administrativnega vidika predlog, da se za davčno obravnavo dohodkov, vezanih na tovrstno obravnavo, ta sredstva ne obravnavajo kot sredstva podjetja, ni najbolj primeren. Predlagan je nov pristop, po katerem se tudi za davčne namene kriptosredstva obravnavajo kot sredstva podjetja in se posledično tudi dohodki iz tega naslova obravnavajo po ZDoh-2. Posledično se za odsvojitev kriptosredstva po tem zakonu šteje tudi prenos kriptosredstva fizične osebe v njegovo podjetje, s katerim kot fizična oseba samostojno opravlja dejavnost, oziroma za pridobitev kriptosredstva prenos kriptosredstva iz podjetja, s katerim kot fizična oseba samostojno opravlja dejavnost. Navedeni nov pristop tudi pomeni, da fizične osebe, ki opravljajo dejavnost trgovanja s kripto sredstvi, ne bodo imele obveznosti s prehodom v nov sistem obdavčevanja, ki se vzpostavlja s tem zakonom.

8. Navedba, kateri predstavniki predlagatelja bodo sodelovali pri delu državnega zbora in delovnih teles

- Klemen Boštjančič, minister za finance Republike Slovenije,
- mag. Saša Jazbec, državna sekretarka, Ministrstvo za finance Republike Slovenije,
- mag. Katja Božič, državna sekretarka, Ministrstvo za finance Republike Slovenije,
- mag. Nikolina Prah, državna sekretarka, Ministrstvo za finance Republike Slovenije,
- Gordana Pipan, državna sekretarka, Ministrstvo za finance Republike Slovenije,
- mag. Tina Humar, generalna direktorica Direktorata za sistem davčnih, carinskih in drugih javnih prihodkov, Ministrstvo za finance Republike Slovenije,
- mag. Petra Istenič, vodja Sektorja za sistem obdavčitve dohodkov in premoženja, Ministrstvo za finance Republike Slovenije,
- mag. Meta Šinkovec, vodja Sektorja za analize in koordinacijo davčne politike, Ministrstvo za finance Republike Slovenije.

II. BESEDILO ČLENOV

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

(vsebina)

S tem zakonom se ureja sistem in uvaja obveznost plačevanja davka od dobička fizičnih oseb iz odsvojitve kriptosredstev.

2. člen

(pripadnost davka)

Davek je prihodek državnega proračuna.

II. ZAVEZANEC ZA DAVEK IN OBSEG DAVČNE OBVEZNOSTI

3. člen

(zavezanec za davek)

Zavezanec za davek oziroma zavezanka za davek je fizična oseba, rezident oziroma rezidentka Republike Slovenije po zakonu, ki ureja dohodnino (v nadaljnjem besedilu: zavezanec).

4. člen

(obseg davčne obveznosti)

Zavezanec je zavezan za plačilo davka od dobičkov iz odsvojitve kriptosredstev, ki imajo vir v Republiki Sloveniji in od dobičkov iz odsvojitve kriptosredstev, ki imajo vir izven Republike Slovenije.

5. člen

(vir dobička)

Dobički iz odsvojitve kriptosredstev imajo vir v Republiki Sloveniji, razen dobičkov iz odsvojitve kriptosredstev, katerih izdajatelji oziroma ponudniki niso ustanovljeni v skladu s predpisi v Republiki Sloveniji oziroma niso rezidenti Slovenije po zakonu, ki ureja dohodnino.

III. PREDMET OBDAVČITVE

6. člen

(predmet obdavčitve)

Z davkom so obdavčeni dobički iz odsvojitve kriptosredstev, doseženi v davčnem letu, ki je enako koledarskemu letu, razen dobičkov v zvezi s kriptosredstvi, ki so del sredstev podjetja, s katerim fizična oseba samostojno opravlja dejavnost.

7. člen

(splošna pravila)

(1) V primeru transakcij med povezanimi osebami se kot podlaga za ugotovitev višine dobička uporabljajo primerljive tržne cene.

(2) Metode za določanje primerljive tržne cene so določene z zakonom, ki ureja davek od dohodkov pravnih oseb.

(3) Povezana oseba iz prvega odstavka tega člena je povezana oseba po zakonu, ki ureja dohodnino.

(4) Plačilo ali izplačilo, opravljeno v naravi, se vrednoti na podlagi primerljive tržne cene.

8. člen (kriptosredstvo)

(1) Kriptosredstvo po tem zakonu pomeni digitalno predstavitev vrednosti ali pravice, ki jo je mogoče elektronsko prenesti in shraniti z uporabo tehnologije razpršene evidence ali podobne tehnologije.

(2) Za kriptosredstvo po tem zakonu ne šteje kriptosredstvo iz prejšnjega odstavka, ki:

1. je centralnobančna digitalna valuta;
2. je elektronski denar;
3. se šteje za kapital po poglavju III.6.3. Zakona o dohodnini (v nadaljnjem besedilu: ZDoh-2);
4. se šteje za izvedeni finančni instrument po zakonu, ki ureja davek od dobička od odsvojitve izvedenih finančnih;
5. je po svojih značilnostih dejansko edinstveno in nezamenljivo.

(3) Za namene 1. točke prejšnjega odstavka naslednja izraza pomenita:

1. centralnobančna digitalna valuta je katerakoli digitalna fiat valuta, ki jo izda centralna banka ali drug monetarni organ;
2. centralna banka je institucija, ki je po pravu ali odobritvi države glavni organ, ki ni vlada jurisdikcije sama in ki izdaja instrumente z namenom, da krožijo kot valuta. Taka institucija lahko vključuje javni organ, ki je ločen od vlade jurisdikcije, ne glede na to, ali je v celotni ali delni lasti jurisdikcije.

(4) Izraz »elektronski denar« iz 2. točke drugega odstavka tega člena pomeni kriptosredstvo, ki:

1. je digitalna predstavitev ene same fiat valute;
2. se izda ob prejemu sredstev za namen izvajanja plačilnih transakcij;
3. je predstavljeno kot terjatev do izdajatelja, denominirana v isti fiat valuti;
4. ga fizična ali pravna oseba, ki ni izdajatelj, sprejme v plačilo ter
5. se lahko na podlagi regulativnih zahtev, ki veljajo za izdajatelja, na zahtevo imetnika produkta kadar koli odkupi po nominalni vrednosti za isto fiat valuto.

(5) Izraz »elektronski denar« iz 2. točke drugega odstavka tega člena ne vključuje produkta, ustvarjenega izključno za namen olajšanja prenosa sredstev s stranke na drugo osebo v skladu z navodili stranke. Produkt ni ustvarjen izključno za namen olajšanja prenosa sredstev, če se pri običajnem poslovanju prenosnega subjekta bodisi sredstva, povezana s takim produktom, hranijo več kot 60 dni po prejemu navodil za olajšanje prenosa bodisi, če niso bila prejeta nobena navodila, sredstva, povezana s takim produktom, hranijo več kot 60 dni po prejemu sredstev.

(6) Kriptosredstva iz 5. točke drugega odstavka tega člena so kriptosredstva, ki so edinstvena in niso zamenljiva z drugim sredstvom enake vrste ter niso pridobljena za naložbene ali špekulativne namene.

(7) Izraz »fiat valuta« iz tretjega in četrtega odstavka tega člena in prvega odstavka 9. člena tega zakona pomeni uradno valuto jurisdikcije, ki jo izda jurisdikcija ali centralna banka oziroma monetarni organ jurisdikcije, kot jo predstavljajo fizični bankovci ali kovanci ali denar v različnih digitalnih oblikah, vključno

z bančnimi rezervami in centralnobančnimi digitalnimi valutami. Izraz vključuje tudi denar komercialnih bank in produkte elektronskega denarja.

9. člen

(odsvojitve kriptosredstva)

(1) Odsvojitev kriptosredstva je:

1. vsaka unovčitev kriptosredstva, ki vključuje:
 - menjavo kriptosredstva za fiat valuto in
 - prenos kriptosredstva v zameno za blago ali storitve ter
2. vsak drug odplačen ali neodplačen prenos kriptosredstva na drugo osebo oziroma subjekt.

(2) Za odsvojitev kriptosredstva, upošteva se prejšnji odstavek, se šteje tudi prenos kriptosredstva iz gospodinjstva zavezanca v njegovo podjetje, s katerim samostojno opravlja dejavnost.

(3) Za odsvojitev kriptosredstva iz 2. točke prvega odstavka tega člena se ne šteje:

1. prenos kriptosredstva preminule osebe na dediča, volilojemnika ali osebo, ki ju nadomesti po predpisih o dedovanju, ali na drugo osebo, ki uveljavlja kakšno pravico iz zapuščine zaradi smrti fizične osebe, ter
2. prenos kriptosredstva na drugo osebo ali subjekt, pri katerem prenosnik ostane imetnik prenesenega kriptosredstva.

10. člen

(prenos kriptosredstva iz podjetja zavezanca v njegovo gospodinjstvo)

V primeru prenosa kriptosredstva iz podjetja zavezanca, s katerim samostojno opravlja dejavnost, v njegovo gospodinjstvo, se šteje, da je bilo kriptosredstvo pridobljeno v njegovo gospodinjstvo v času prenosa kriptosredstva.

11. člen

(davčna osnova)

(1) Davčna osnova je dobiček iz odsvojitve kriptosredstev, dosežen v davčnem letu. Dobiček je razlika med seštevkom vrednosti ob odsvojitvi kriptosredstev, odsvojenih v davčnem letu, in seštevkom vrednosti ob pridobitvi kriptosredstev, pridobljenih v davčnem letu.

(2) Kadar je razlika med seštevkom vrednosti ob odsvojitvi kriptosredstev, odsvojenih v davčnem letu, in seštevkom vrednosti ob pridobitvi kriptosredstev, pridobljenih v davčnem letu, negativna, se v seštevku vrednosti ob pridobitvi kriptosredstev v naslednjem davčnem letu, v katerem je zavezanec odsvojil kriptosredstva, všteva tudi ta negativna razlika.

12. člen

(vrednost kriptosredstva ob pridobitvi)

(1) Vrednost kriptosredstva ob pridobitvi je enaka vrednosti kriptosredstva, ki jo je ob pridobitvi oziroma ob sklenitvi posla plačal zavezanec, povečani za plačane transakcijske stroške, ki so zavezancu nastali neposredno zaradi pridobitve kriptosredstva.

(2) Če je bilo kriptosredstvo pridobljeno kot obdavčljivi dohodek po zakonu, ki ureja dohodnino, je vrednost kriptosredstva ob pridobitvi enaka primerljivi tržni ceni kriptosredstva v času pridobitve.

(3) Če je bilo kriptosredstvo pridobljeno z neodplačnim prenosom od druge osebe, je vrednost kriptosredstva ob pridobitvi enaka primerljivi tržni ceni kriptosredstva ob pridobitvi. Če je kriptosredstvo pridobljeno z neodplačnim prenosom od izdajatelja, je vrednost kriptosredstva ob pridobitvi enaka nič.

(4) Če je bilo kriptosredstvo pridobljeno v skladu z 10. členom tega zakona, se za vrednost ob pridobitvi takega kriptosredstva šteje vrednost kriptosredstva v poslovnih knjigah oziroma evidencah podjetja zavezanca v skladu z računovodskimi standardi ob prenosu kriptosredstva iz podjetja zavezanca, s katerim samostojno opravlja dejavnost, v njegovo gospodinjstvo. Če zavezanec za svoje podjetje ne vodi poslovnih knjig oziroma evidenc, je vrednost kriptosredstva enaka primerljivi tržni ceni kriptosredstva ob prenosu kriptosredstva iz podjetja zavezanca, s katerim samostojno opravlja dejavnost, v njegovo gospodinjstvo.

(5) Vrednost kriptosredstva ob pridobitvi in transakcijski stroški iz prvega odstavka tega člena v tuji valuti se preračunajo v eure po tečaju, ki ga objavlja Banka Slovenije. Preračun se opravi po tečaju, ki velja na dan pridobitve kriptosredstva oziroma na dan nastanka stroškov.

13. člen **(vrednost kriptosredstva ob odsvojitvi)**

(1) Vrednost kriptosredstva ob odsvojitvi je enaka izplačani vrednosti ob odsvojitvi, zmanjšani za plačane transakcijske stroške, ki so zavezancu nastali neposredno zaradi odsvojitve kriptosredstva.

(2) Če je bilo kriptosredstvo preneseno v zameno za blago ali storitve, je vrednost kriptosredstva ob odsvojitvi enaka primerljivi tržni ceni blaga ali storitev.

(3) Če je bilo kriptosredstvo neodplačno preneseno na drugo osebo, je vrednost kriptosredstva ob odsvojitvi enaka primerljivi tržni ceni kriptosredstva ob prenosu.

(4) Če je bilo kriptosredstvo odsvojeno v skladu z drugim odstavkom 9. člena tega zakona, se za vrednost ob odsvojitvi takega kriptosredstva šteje vrednost kriptosredstva ob začetnem pripoznanju v poslovnih knjigah oziroma evidencah podjetja zavezanca v skladu z računovodskimi standardi. Če zavezanec za svoje podjetje ne vodi poslovnih knjig oziroma evidenc, je vrednost kriptosredstva ob odsvojitvi enaka primerljivi tržni ceni kriptosredstva ob prenosu kriptosredstva iz gospodinjstva zavezanca v njegovo podjetje, s katerim samostojno opravlja dejavnost.

(5) Vrednost kriptosredstva ob odsvojitvi in transakcijski stroški iz prvega odstavka tega člena v tuji valuti se preračunajo v eure po tečaju, ki ga objavlja Banka Slovenije. Preračun se opravi po tečaju, ki velja na dan odsvojitve kriptosredstva oziroma na dan nastanka stroškov.

14. člen **(vodenje evidence pridobitev in odsvojitvev kriptosredstev)**

(1) Zavezanec mora voditi evidenco pridobitev in odsvojitvev kriptosredstev skupno za vsa imetništva kriptosredstev. Evidenca se vodi za vsako koledarsko leto posebej. Sestavni del evidence je dokumentacija o izvedenih transakcijah s kriptosredstvi.

(2) V evidenci se dokumentirano, po časovnem zaporedju, izkazujejo:

1. za vsako pridobljeno oziroma odsvojeno kriptosredstvo:
 - a. polno ime vrste kriptosredstva,
 - b. datum pridobitve oziroma odsvojitve,

- c. način pridobitve oziroma odsvojitve,
 - č. število v transakciji pridobljenih oziroma odsvojenih kriptosredstev,
 - d. plačana vrednost kriptosredstev ob pridobitvi in transakcijski stroški, plačani ob pridobitvi, po enoti in skupni znesek ter izplačana vrednost ob odsvojitvi in transakcijski stroški, plačani ob odsvojitvi, po enoti in skupni znesek,
 - e. plačani tuji davek od dobička iz odsvojitve kriptosredstva in
- 2. za vsako kriptosredstvo, zamenjano za drugo kriptosredstvo:
 - a. polno ime vrste kriptosredstva, zamenjanega in z menjavo pridobljenega,
 - b. datum menjave,
 - c. število v transakciji zamenjanih oziroma pridobljenih kriptosredstev ter
 - 3. negativna razlika iz drugega odstavka 11. člena tega zakona, izračunana za preteklo koledarsko leto, za katero se vodi evidenca, ter negativna razlika iz drugega odstavka 11. člena tega zakona, izračunana na koncu tekočega koledarskega leta, za katero se vodi evidenca.

(3) Zavezanec mora evidenco na zahtevo predložiti davčnemu organu. Evidenco mora predložiti v 15 dneh od prejema zahteve.

(4) Zavezanec mora evidenco hraniti do poteka absolutnega roka zastaranja pravice do izterjave davka po zakonu, ki ureja davčni postopek. Ne glede na navedeno mora evidenco hraniti daljši čas, kadar se v tekoče davčno leto prenaša negativna razlika iz drugega odstavka 11. člena tega zakona, ki izvira iz preteklih let, za katera je zastarala pravica do izterjave davka po zakonu, ki ureja davčni postopek.

(5) Minister, pristojen za finance, predpiše obliko in način vodenja evidence iz prvega odstavka tega člena.

IV. STOPNJA DAVKA

15. člen (stopnja davka)

Davek se izračuna in plača od davčne osnove, ugotovljene v skladu z določbo 11. člena tega zakona, po stopnji 25 %.

V. OBVEZNOST PLAČEVANJA DAVKA

16. člen (izračun in plačilo davka)

(1) Davek od dobička iz odsvojitve kriptosredstev izračuna zavezanec v davčnem obračunu v skladu s tem zakonom.

(2) Vsebino davčnega obračuna, ki mora vsebovati vse podatke, potrebne za izračun in nadzor pravilnosti izračuna davka, predpiše minister, pristojen za finance.

(3) Zavezanec davčni obračun, ki mora vsebovati resnične, pravilne in popolne podatke, predloži davčnemu organu najpozneje do 31. maja tekočega koledarskega leta za preteklo koledarsko leto v elektronski obliki.

(4) Davčni obračun se predloži tudi v primeru, kadar je razlika iz prvega odstavka 11. člena tega zakona negativna ali enaka nič.

(5) Zavezanec v davčnem obračunu izračunan davek plača v 15 dneh od predložitve davčnega obračuna.

VI. ODPRAVA DVOJNEGA OBDAVČEVANJA DOBIČKOV Z VIROM IZVEN SLOVENIJE

17. člen (odbitek davka)

(1) Zavezanec lahko od davka, odmerjenega po tem zakonu, odšteje znesek ustreznega dela davka (v nadaljnjem besedilu: odbitek), ki ga je plačal od dobičkov iz odsvojitve kriptosredstev z virom izven Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: tuji dobički), vključenih v njegovo osnovo za davek.

(2) Za tuje dobičke iz prejšnjega odstavka se štejejo dobički, ki se v skladu s 5. členom tega zakona ne morejo šteti za dobiček, ki ima svoj vir v Republiki Sloveniji.

18. člen (omejitev odbitka davka)

(1) Odbitek davka od tujih dobičkov iz odsvojitve kriptosredstev po prvem odstavku prejšnjega člena ne sme preseči nižjega od:

1. zneska davka od tujih dobičkov, ki je bil dokončen in dejansko plačan, ali
2. zneska davka, ki bi ga bilo treba plačati po tem zakonu od tujih dobičkov, če odbitek ne bi bil možen.

(2) Če ima Republika Slovenija sklenjeno mednarodno pogodbo o izogibanju dvojnega obdavčevanja dohodka z drugo državo, po kateri ima pravico obdavčevanja dobičkov iz odsvojitve kriptosredstev le država, katere rezident je fizična oseba, se odbitek ne prizna.

(3) Če je znesek iz 1. točke prvega odstavka tega člena višji od zneska iz 2. točke prvega odstavka tega člena, se razlika ne more uveljavljati kot odbitek v naslednjih ali preteklih davčnih obdobjih.

19. člen (dokazila)

Zavezanec, ki uveljavlja odbitek davka po 17. členu tega zakona, mora davčnemu organu predložiti ustrezna dokazila glede davčne obveznosti izven Republike Slovenije, zlasti znesek davka, plačanega od tujih dobičkov iz odsvojitve kriptosredstev, osnovo za plačilo davka ter dokazilo, da je bil znesek davka dokončen in dejansko plačan.

20. člen (sprememba odbitka)

Če se zaradi sprememb, zlasti vračil tujega davka, spremeni odbitek, mora zavezanec v obdobju, ko je do spremembe prišlo, povečati davek za znesek, ki je enak razliki med priznanim odbitkom in odbitkom, ki bi bil mogoč, če bi se sprememba upoštevala.

21. člen (nižji odbitek)

Če je znesek davka, pred zmanjšanjem za odbitke po tem poglavju, nižji od odbitkov po tem poglavju, znesek odbitkov ne more preseči zneska davka. Odbitki, ki presegajo znesek davka, se ne morejo uveljavljati kot odbitki v prihodnjih ali preteklih davčnih letih.

22. člen

(uveljavljanje odbitka davka, plačanega v tujini)

(1) Zavezanec uveljavlja odbitek davka od tujih dobičkov iz odsvojitve kriptosredstev v davčnem obračunu iz 16. člena tega zakona. Davčni obračun vsebuje tudi ustrezna dokazila glede davčne obveznosti izven Republike Slovenije iz 19. člena tega zakona. Kadar zavezanec ne razpolaga z dokazili do roka za predložitev davčnega obračuna davčnemu organu iz tretjega odstavka 16. člena tega zakona, lahko zavezanec zahteva vračilo davka s posebnim zahtevkom. Sestavni del zahtevka so ustrezna dokazila glede davčne obveznosti izven Republike Slovenije iz 19. člena tega zakona.

(2) Kot ustrezna dokazila iz 19. člena tega zakona se štejejo listine, ki jih izda davčni organ tuje države, ali drugi dokumenti, ki nedvoumno dokazujejo davčno obveznost ali plačilo davka izven Republike Slovenije.

VII. AVTOMATIČNO DAJANJE PODATKOV

23. člen

(obveznost avtomatičnega dajanja podatkov)

(1) Ponudniki blaga in storitev v Republiki Sloveniji, ki od zavezanca po tem zakonu prejmejo kriptosredstva v zameno za blago ali storitve v vrednosti, ki presega 1.000 eurov, morajo davčnemu organu dostaviti podatke, ki se nanašajo na vse pridobitve kriptosredstev ter identifikacijo zavezanca za davek in zavezanca za dajanje podatkov.

(2) Osebe, zavezane za dajanje podatkov po tem členu, morajo resnične, pravilne in popolne podatke iz tega člena zakona dostaviti davčnemu organu do 30. aprila tekočega davčnega leta za preteklo davčno leto.

(3) Minister, pristojen za finance, predpiše podrobnejše določbe glede vrste, oblike in načina dajanja podatkov na podlagi tega člena.

(4) Ponudniki blaga in storitev v Republiki Sloveniji, ki od zavezanca po tem zakonu prejmejo kriptosredstva v zameno za blago ali storitve, ne poročajo davčnemu organu po tem členu zakona kadar se o takšnem prenosu kriptosredstev zavezanca v zameno za blago ali storitve poroča pristojnemu davčnemu organu po drugih predpisih.

VIII. KAZENSKE DOLOČBE

24. člen

(prekrški zavezanca)

Z globo od 400 do 5.000 eurov se kaznuje za prekršek zavezanec, če:

1. ne predloži davčnega obračuna oziroma ga ne predloži na predpisan način oziroma v predpisanih rokih oziroma v njem navede neresnične, nepravilne ali nepopolne podatke (drugi, tretji in četrti odstavek 16. člena);
2. ne vodi evidence pridobitev in odsvojitve kriptosredstev oziroma je ne vodi na predpisan način oziroma v njej navede neresnične, nepravilne ali nepopolne podatke oziroma je ne hrani v

predpisanem roku oziroma je ne predloži davčnemu organu v predpisanem roku (prvi do četrty odstavek 14. člena).

25. člen

(prekrški v zvezi z dostavo podatkov)

(1) Z globo od 1.200 do 15.000 eurov se kaznuje za prekršek pravna oseba, če pa se pravna oseba po zakonu, ki ureja gospodarske družbe, šteje za srednjo ali veliko gospodarsko družbo, pa se za prekršek kaznuje z globo od 3.200 do 30.000 eurov, če davčnemu organu ne dostavi podatkov iz 23. člena tega zakona, ali ne dostavi teh podatkov v predpisanih rokih ali na predpisan način ali v dostavljenih podatkih navede neresnične, nepravilne ali nepopolne podatke (prvi in drugi odstavek 23. člena).

(2) Z globo od 800 do 10.000 eurov se za prekršek iz prejšnjega odstavka kaznuje samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost.

(3) Z globo od 600 do 4.000 eurov se za prekršek iz prvega odstavka tega člena kaznuje odgovorna oseba pravne osebe, če pa se pravna oseba po zakonu, ki ureja gospodarske družbe, šteje za srednjo ali veliko gospodarsko družbo, pa v višini od 800 do 4.000 eurov.

(4) Z globo od 400 do 4.000 eurov se za prekršek iz prvega odstavka tega člena kaznuje odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika ali odgovorna oseba posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost.

26. člen

(hujši prekrški)

(1) V primerih, ko je narava prekrška iz 24. člena ter prvega in drugega odstavka 25. člena tega zakona posebno huda zaradi višine povzročene škode oziroma višine pridobljene protipravne premoženjske koristi ali zaradi storilčevega naklepa oziroma njegovega namena koristoljubnosti, se z globo od 2.500 do 15.000 eurov za prekršek kaznuje zavezanec, z globo od 3.500 do 75.000 eurov se za prekršek kaznuje samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, z globo od 4.500 do 100.000 eurov se kaznuje za prekršek pravna oseba, če pa se pravna oseba po zakonu, ki ureja gospodarske družbe, šteje za srednjo ali veliko gospodarsko družbo, pa se za prekršek kaznuje z globo od 10.500 do 150.000 eurov.

(2) Z globo v višini od 1.200 do 20.000 eurov se v primerih iz četrtega odstavka tega člena kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe, če pa se pravna oseba po zakonu, ki ureja gospodarske družbe, šteje za srednjo ali veliko gospodarsko družbo, pa se odgovorna oseba pravne osebe za prekršek iz prejšnjega odstavka kaznuje z globo od 1.400 do 20.000 eurov.

(3) Z globo v višini od 1.000 do 20.000 eurov se v primerih iz prejšnjega odstavka kaznuje tudi odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika oziroma odgovorna oseba posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost.

(4) Za potrebe tega člena se šteje, da je narava prekrška posebno huda zaradi višine pridobljene protipravne premoženjske koristi, če se s prekrškom iz prvega odstavka tega člena povzroči ali bi se lahko povzročilo neplačilo davka, ki v primeru storitve prekrška s strani zavezanca presega 5.000 eurov, v primeru storitve prekrška s strani samostojnega podjetnika posameznika ali posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, presega 8.000 eurov, v primeru storitve prekrška s strani pravne osebe presega 10.000 eurov in v primeru storitve prekrška s strani pravne osebe, ki se po zakonu, ki ureja gospodarske družbe, šteje za srednjo ali veliko gospodarsko družbo, presega 25.000 eurov.

27. člen
(višina globe v hitrem prekrškovnem postopku)

Za prekrške iz 24. do 26. člena tega zakona se sme v hitrem postopku izreči globa tudi v znesku, ki je višji od najnižje predpisane globe, določene s tem zakonom.

IX. POSEBNA DOLOČBA

28. člen
(uporaba drugih predpisov)

Glede vseh vprašanj postopka pobiranja davka od dobička iz odsvojitve kriptosredstev in pristojnosti davčnega organa, ki niso urejene s tem zakonom, se uporabljajo določbe zakona, ki ureja davčni postopek, ter zakona, ki ureja finančno upravo.

X. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

29. člen
(uporaba prvega odstavka 11. člena)

Če je zavezanec kriptosredstvo pridobil pred 1. januarjem 2026, se ne glede na:

1. 11. člen tega zakona šteje, da je bilo kriptosredstvo pridobljeno na dan 1. januarja 2026;
2. 12. člen tega zakona za vrednost ob pridobitvi kriptosredstva šteje primerljiva tržna cena na dan 1. januarja 2026.

30. člen
(priglasitev zaloge kriptosredstev na dan 1. januarja 2026)

(1) Zavezanec mora davčnemu organu priglasiti zalogo vseh kriptosredstev, katerih imetnik je na dan 1. januarja 2026, pri čemer ločeno prikaže kriptosredstva, ki so del sredstev njegovega podjetja, s katerim kot fizična oseba samostojno opravlja dejavnost.

(2) Priglasitev vsebuje vse podatke, potrebne za opredelitev kriptosredstev v zalogi, vključno s podatki o naslovu oziroma naslovih kriptodenarnic, v katerih so shranjena, ter njihovi primerljivi tržni ceni na dan 1. januarja 2026.

(3) Priglasitev se opravi najpozneje do 30. junija 2026 na obrazcu, ki ga predpiše minister, pristojen za finance, v elektronski obliki.

(4) Ne glede na 12. in 29. člen tega zakona se šteje, da je vrednost ob pridobitvi kriptosredstva, ki ga je zavezanec pridobil pred 1. januarjem 2026 in ga ni priglasil pri davčnem organu v roku iz tretjega odstavka tega člena, enaka nič.

(5) Finančna uprava Republike Slovenije najpozneje do 15. januarja 2026 objavi seznam standardiziranih vrednosti kriptosredstev na dan 1. januarja 2026 in sicer tistih kriptosredstev, ki se dosledno uvrščajo med deset kriptosredstev z največjim dnevnim ali mesečnim obsegom trgovanja na večjih reguliranih borzah, kot poročajo priznani finančni ponudniki podatkov. Zavezanec lahko v priglasitvi zaloge vseh svojih kriptosredstev po tem členu kot primerljivo tržno ceno na dan 1. januarja 2026 vpiše standardizirano vrednost kriptosredstva s seznama.

31. člen
(prekršek v zvezi s 30. členom tega zakona)

(1) Z globo od 400 do 5.000 eurov se kaznuje za prekršek zavezanec, če ne prihlasi zaloge vseh kriptosredstev, katerih imetnik je na dan 1. januarja 2026, na predpisan način oziroma v predpisanem roku oziroma v njej navede neresnične, nepravilne ali nepopolne podatke, katerih posledica je previsoka izkazana vrednost zaloge na dan 1. januarja 2026 (prvi do tretji odstavek 30. člena).

(2) Z globo od 800 do 10.000 eurov se kaznuje za prekršek samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnosti, če ne prihlasi zaloge vseh kriptosredstev na dan 1. januarja 2026, ki so del sredstev njegovega podjetja, s katerim kot fizična oseba samostojno opravlja dejavnost, na predpisan način oziroma v predpisanem roku oziroma v njej navede neresnične, nepravilne ali nepopolne podatke (prvi do tretji odstavek 30. člena).

(3) Za prekrške iz prejšnjega odstavka se z globo v višini od 400 do 4.000 eurov kaznuje tudi odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika ali odgovorna oseba posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost.

(4) Za prekršek iz tega člena zakona se sme v hitrem postopku izreči globa tudi v znesku, ki je višji od najnižje predpisane globe, določene s tem zakonom.

32. člen
(alternativni način plačila dohodnine od dohodka iz opravljanja dejavnosti trgovanja s kriptosredstvi, doseženega v letih 2021-2025)

(1) Ne glede na določbe poglavja III.3 ZDoh-2 se rezident Slovenije, ki je v letih od 2021 do 2025 vsaj v enem letu imel dohodke po poglavju III.3. ZDoh-2 na podlagi trgovanja s kriptosredstvi v svojem imenu in za svoj račun, lahko odloči, da se dohodnina od dohodka iz dejavnosti, doseženega s trgovanjem s kriptosredstvi v teh letih, obračuna, kot je določeno v tem členu, če:

1. je v posameznem letu v navedenem petletnem obdobju:
 - a. imel več kot 100 trgovalnih dni,
 - b. imel več kot 1.000 naročil nakupov in prodaj in
 - c. je vrednost vseh izvedenih transakcij s kriptosredstvi presegla 500.000 eurov, ter
2. zavezanec ni sam v davčnih obračunih akontacije dohodnine ali dohodnine od dohodka iz dejavnosti upošteval tega dohodka in pri davčnem organu ni predložil davčnih obračunov akontacije dohodnine ali dohodnine od dohodka iz dejavnosti ali ni predložil teh obračunov ali prihlasil tega dohodka na podlagi samoprijave, kot je določeno z zakonom, ki ureja davčni postopek, ter
3. se do 15. aprila 2026 ni začel davčni inšpekcijski nadzor oziroma postopek o prekršku oziroma kazenski postopek zoper zavezanca v zvezi z davčnimi obračuni akontacije dohodnine ali dohodnine od dohodka iz dejavnosti za leta v obdobju od 2021 do 2025, v katerih je dosegel ta dohodek iz dejavnosti.

(2) Dohodnina se izračuna in plača od davčne osnove po stopnji 25 % in se šteje kot dokončni davek. Davčna osnova se izračuna po enačbi:

$$\text{Davčna osnova} = \left[\begin{array}{l} \text{seštevek primerljivih} \\ \text{tržnih vrednosti} \\ \text{kriptosredstev, ki jih} \\ \text{ima zavezanec v} \\ \text{zalogi konec dne 31.} \\ \text{decembra 2025} \end{array} \right] + \left[\begin{array}{l} \text{vrednost} \\ \text{kriptosredstev,} \\ \text{odsvojenih v letih} \\ \text{od 2021 do 2025,} \\ \text{za katera so} \\ \text{izpolnjeni pogoji iz} \\ \text{prejšnjega} \\ \text{odstavka} \end{array} \right] \times 0,40$$

Vrednost kriptosredstva ob odsvojitvi v tuji valuti se preračuna v eure po tečaju, ki ga objavlja Banka Slovenije. Preračun se opravi po tečaju, ki velja na dan odsvojitve kriptosredstva.

(3) Odsvojitve kriptosredstev je odsvojitve kriptosredstva, kot je opredeljena v 9. členu tega zakona. Vrednost kriptosredstva ob odsvojitvi se določi v skladu s 13. členom tega zakona.

(4) Kriptosredstvo je kriptosredstvo, kot je opredeljeno v 8. členu tega zakona.

(5) Zavezanec mora pripraviti evidenco vseh odsvojitve kriptosredstev v letih od 2021 do 2025, katere del je dokumentacija o izvedenih odsvojitvah kriptosredstev. Zavezanec mora evidenco na zahtevo predložiti davčnemu organu. Evidenco mora predložiti v 15 dneh od prejema zahteve. Davčni zavezanec mora evidenco hraniti do poteka absolutnega roka zastaranja pravice do izterjave davka po zakonu, ki ureja davčni postopek. Minister, pristojen za finance, predpiše obliko in način vodenja evidence iz tega odstavka tega člena.

(6) Zavezanec v evidenci iz prejšnjega odstavka dokumentirano, po časovnem zaporedju, izkaže za vsako odsvojeno kriptosredstvo:

1. polno ime vrste kriptosredstva;
2. datum odsvojitve,
3. način odsvojitve,
4. število v transakciji odsvojenih kriptosredstev,
5. izplačano vrednost ob odsvojitvi.

(7) Dohodnino po tem členu zakona izračuna zavezanec v davčnem obračunu. Vsebino davčnega obračuna, ki mora vsebovati vse podatke, potrebne za izračun in nadzor pravilnosti izračuna davka, predpiše minister, pristojen za finance. Zavezanec davčni obračun predloži davčnemu organu najpozneje do 15. aprila 2026 v elektronski obliki. Zavezanec v davčnem obračunu izračunan davek plača v 15 dneh od predložitve davčnega obračuna.

(8) Če zavezanec uveljavi možnost po tem členu zakona in če so izpolnjeni pogoji iz 2. in 3. točke prvega odstavka tega člena ali če je v posameznem letu v navedenem petletnem obdobju:

1. zavezanec imel manj trgovalnih dni in naročil, kakor je določeno v 1.a in 1.b točki prvega odstavka tega člena in
2. vrednost vseh opravljenih transakcij nakupov in prodaj kriptosredstev ni presegla zneska iz 1.c točke prvega odstavka tega člena,

se ne glede na določbe zakona, ki ureja dohodnino, dohodnina v skladu z zakonom, ki ureja dohodnino, ne izračuna.

(9) Če je zavezanec v obračunu akontacije dohodnine od dohodka iz dejavnosti za posamezno leto uveljavljal odhodke, ki se nanašajo na neprijavljene prihodke iz naslova trgovanja s kriptosredstvi v svojem imenu in za svoj račun, mora hkrati ob davčnem obračunu iz tega člena (za doseganje učinka iz prejšnjega odstavka) predložiti, ne glede na določbe zakona, ki ureja davčni postopek, tudi popravek obračuna akontacije dohodnine od dohodka iz dejavnosti.

33. člen (izdaja predpisov)

Minister, pristojen za finance, izda predpis iz petega odstavka 14. člena, drugega odstavka 16. člena, tretjega odstavka 23. člena, tretjega odstavka 30. člena ter petega in sedmega odstavka 32. člena tega zakona, najkasneje v treh mesecih po uveljavitvi tega zakona.

34. člen
(začetek veljavnosti in uporabe)

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije in se uporablja za davčna leta, ki se začnejo od vključno 1. januarja 2026, razen v primeru iz 32. člena tega zakona.

III. OBRAZLOŽITEV

K 1. členu:

V členu je določeno, da se s tem zakonom ureja sistem in uvaja obveznost plačevanja davka od dobička fizičnih oseb iz odsvojitve kriptosredstev. Z zakonom se torej uvaja davek od dohodka, ki ga zavezanci dosegajo v obliki dobička iz odsvojitve kriptosredstev.

K 2. členu:

V členu je določeno, da je davek od dobička iz odsvojitve kriptosredstev prihodek državnega proračuna.

K 3. členu:

V členu je opredeljen zavezanec za davek in sicer so zavezanci za plačilo davka od dobičkov iz odsvojitve kriptosredstev fizične osebe, ki so rezidenti Slovenije po zakonu, ki ureja dohodnino.

K 4. členu:

V členu je opredeljen obseg davčne obveznosti in sicer so zavezanci zavezani za plačilo davka od dobičkov iz odsvojitve kriptosredstev, ki imajo vir v Republiki Sloveniji in izven Republike Slovenije. V obdavčitev je tako zajet »svetovni« dobiček.

K 5. členu:

V členu je opredeljen vir dobičkov iz odsvojitve kriptosredstev. Tako je v členu določeno, da imajo vsi dobički iz odsvojitve kriptosredstev vir v Republiki Sloveniji, razen dobičkov iz odsvojitve tistih kriptosredstev, katerih izdajatelj oziroma ponudniki niso ustanovljeni v skladu s predpisi v Republiki Sloveniji oziroma niso rezidenti Slovenije po zakonu, ki ureja dohodnino. Navedeno pomeni, da se v primeru odsvojitve kriptosredstev z več izdajatelji oziroma ponudniki, pri katerih je kateri od izdajateljev oziroma ponudnikov ustanovljen v Sloveniji oziroma rezident Slovenije, šteje, da ima dobiček iz odsvojitve vir v Sloveniji. V skladu z Uredbo (EU) 1114 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 31. maja 2023⁷ za izdajatelja kriptosredstva šteje fizična ali pravna oseba ali drug subjekt, ki izdaja kriptosredstva (10. točka prvega odstavka 3. člena), za ponudnika kriptosredstva pa fizična ali pravna oseba ali drugi subjekt ali izdajatelj, ki javno ponuja kriptosredstva (13. točka prvega odstavka 3. člena). Opredelitev vira dobička je pomembna z vidika odprave dvojnega obdavčevanja po VI. delu zakona.

K 6. členu:

V členu je opredeljen predmet obdavčitve, in sicer so z davkom od dobičkov iz odsvojitve kriptosredstev obdavčeni dobički, doseženi v davčnem letu, ki je enako koledarskemu letu. Za predmet obdavčitve po tem zakonu pa se ne štejejo dobički iz odsvojitve kriptosredstev, ki so del sredstev podjetja, s katerim fizična oseba samostojno opravlja dejavnost. Kriptosredstvo, ki je del sredstev podjetja, s katerim fizična oseba samostojno opravlja dejavnost, se glede davčne obravnave oziroma prihodkov, odhodkov oziroma dobičkov v zvezi s tem sredstvom obravnava po pravilih, ki veljajo za obdavčevanje dohodkov iz dejavnosti.

Navedeno pomeni, da se po tem zakonu ne obdavčujejo dohodki, ki jih zavezanci dosegajo v obliki kriptosredstev in so obdavčeni po zakonu, ki ureja dohodnino, kot na primer:

- dohodek v obliki kriptosredstev, pridobljenih kot nadomestilo za vzdrževanje razpršene evidence ali potrjevanja poslov v okviru mehanizma soglasja (*mining, staking*), ki se po ZDoh-2 obdavči kot dohodek iz dejavnosti oziroma drug dohodek;
- dohodek v obliki kriptosredstev, pridobljenih na podlagi pretekle ali sedanje zaposlitve, ki se po ZDoh-2 obdavči kot dohodek iz zaposlitve;

⁷ Uredba (EU) 2023/1114 EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA z dne 31. maja 2023 o trgih kriptosredstev in spremembi uredb (EU) št. 1093/2010 in (EU) št. 1095/2010 ter direktiv 2013/36/EU in (EU) 2019/1937.

- dohodek v obliki kriptosredstev samostojnega podjetnika posameznika, na primer iz opravljanja gostinskih storitev, ki se po ZDoh-2 obdavči kot dohodek iz dejavnosti.

Prav tako navedeno pomeni, da se s tem zakonom ne posega v obdavčitev druge vrste dohodkov (na primer obresti, dividende), ki jih zavezanci dosegajo s kriptosredstvi, ki štejejo za finančne instrumente, vloge (vključno s strukturiranimi vlogami), denarna sredstva, produkte življenjskega zavarovanja ali pokojninske produkte in podobno.

K 7. členu:

Člen vsebuje splošna pravila, ki upoštevajo podobna pravila v zakonu, ki ureja dohodnino, in zakonu, ki ureja davek od dobička iz odsvojitve izvedenih finančnih instrumentov.

Po prvem odstavku se tako v primeru transakcij med povezanimi osebami kot podlaga za ugotovitev višine dobička uporabljajo primerljive tržne cene. Po drugem odstavku so metode za določanje primerljive cene določene z zakonom, ki ureja davek od dohodkov pravnih oseb. V tretjem odstavku je opredeljen izraz »povezana oseba«, in sicer kot povezana oseba po zakonu, ki ureja dohodnino. V četrtem odstavku je določeno, da se višina plačila ali izplačila, opravljenega v naravi, vrednoti oziroma določi na podlagi primerljive tržne cene (kot v primeru neposredne menjave kriptosredstva za premoženje druge vrste ali obratno).

K 8. členu:

V prvem odstavku je opredeljen izraz »kriptosredstvo« in sicer kriptosredstvo po tem zakonu pomeni digitalno predstavitev vrednosti ali pravice, ki jo je mogoče elektronsko prenesti in shraniti z uporabo tehnologije razpršene evidence ali podobne tehnologije. Opredelitev izraza je enaka opredelitvi izraza »kriptosredstvo« iz 5. točke prvega odstavka 3. člena Uredbe (EU)1114 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 31. maja 2023 ter s tem tudi opredelitvi izraza »kriptosredstvo« iz Direktive Sveta (EU) 2023/2226 z dne 17. oktobra 2023 o spremembi Direktive 2011/16/EU o upravnem sodelovanju na področju obdavčevanja (v nadaljnjem besedilu: Direktiva Sveta (EU) 2023/2226 z dne 17. oktobra 2023).

V drugem odstavku je določeno, da za kriptosredstva po tem zakonu ne štejejo določena kriptosredstva iz prvega odstavka člena. Po 1. in 2. točki se za kriptosredstvo po tem zakonu tako ne štejeta centralnobačna digitalna valuta in elektronski denar, ki se davčno obravnavata kot denar in ne kot premoženje. Izraza »centralnobačna digitalna valuta« in »centralna banka« sta opredeljena v tretjem odstavku člena in sta enaka opredelitvi teh izrazov v Direktivi Sveta (EU) 2023/2226 z dne 17. oktobra 2023. Izraz »elektronski denar« je opredeljen v četrtem in petem odstavku člena ter je enak opredelitvi tega denarja v Direktivi Sveta (EU) 2023/2226 z dne 17. oktobra 2023. Izraz »fiat valuta« je opredeljen v sedmem odstavku člena in sledi opredelitvi tega izraza v Direktivi Sveta (EU) 2023/2226 z dne 17. oktobra 2023.

Po 3. in 4. točki drugega odstavka se za kriptosredstva po tem zakonu ne štejejo tudi tista kriptosredstva, ki se po svojih značilnostih štejejo za kapital po poglavju III.6.3.ZDoh-2 oziroma za izvedeni finančni instrument po Zakonu o davku od dobička od odsvojitve izvedenih finančnih instrumentov. Dobički iz odsvojitve takšnih kriptosredstev se namreč obdavčujejo v skladu z navedenima zakonoma.

Po 5. točki drugega odstavka se za kriptosredstva po tem zakonu ne štejejo kriptosredstva, ki so po svojih značilnostih dejansko edinstvena in nezamenljiva. Po šestem odstavku so ta opredeljena kot kriptosredstva, ki:

- so edinstvena in niso zamenljiva z drugimi sredstvi enake vrste (tj. imajo izrazite lastnosti, kar jih medsebojno ločuje; predstavljana sredstva ali pravice morajo prav tako biti edinstveni in nezamenljivi). Če so izdana v velikih serijah ali zbirkah to kaže na njihovo zamenljivost. Deljivi deli edinstvenega in nezamenljivega kriptosredstva se ne štejejo za edinstvene in nezamenljive;
- niso pridobljena za naložbene ali špekulativne namene (tj. pridobljena so za osebno uporabo, za namen zbirateljstva digitalnih sredstev ali umetniškega izražanja ali za dostop do digitalnih storitev).

Iz navedenega je razvidno, da so v obdavčitev po tem zakonu zajeti dobički, doseženi z odsvojitvijo uporabniških žetonov, ter pogojno dobički, doseženi z odsvojitvijo kriptosredstev, opredeljenih kot edinstvena in nezamenljiva (NFT-ji – kot umetniška dela, glasba, zbirateljska sredstva ali predmeti v igri).

V sedmem odstavku je opredeljen izraz »fiat valuta«, in sicer kot uradna valuta jurisdikcije, ki jo izda jurisdikcija ali centralna banka oziroma monetarni organ jurisdikcije, kot jo predstavljajo fizični bankovci ali kovanci ali denar v različnih digitalnih oblikah, vključno z bančnimi rezervami in centralnobančnimi digitalnimi valutami. Izraz vključuje tudi denar komercialnih bank in produkte elektronskega denarja (elektronski denar). Opredelitev je enaka opredelitvi v Direktivi Sveta (EU) 2023/2226 z dne 17. oktobra 2023.

K 9. členu:

V prvem odstavku je opredeljen izraz »odsvojitev kriptosredstva«, in sicer ta zajema:

- vsako unovčitev kriptosredstva, ki vključuje menjavo kriptosredstev za fiat valuto (izplačilo v fiat valuti in unovčitev v fiat valuti, ne glede na to, ali je ta nakazana na bančni račun) in prenos kriptosredstva v zameno za blago ali storitve (tj. vključno za poravnavo računov za nakup blaga ali storitev), ter
- vsak drug prenos kriptosredstva na drugo osebo ali subjekt, odplačen (na primer neposredna menjava kriptosredstva za premoženje druge vrste) ali neodplačen (na primer kadar je kriptosredstvo dano v dar).

Iz navedenega je razvidno, da odsvojitev ne zajema menjave kriptosredstva za druga kriptosredstva in tudi ne prenosov kriptosredstev med denarnicami istega imetnika. V primeru menjave kriptosredstva za drugo kriptosredstvo med dvema osebama, prenos kriptosredstva na drugo osebo ne šteje za odsvojitev kriptosredstva, pri katerem se za namene ugotavljanja davčne osnove določa njegova vrednost ob odsvojitvi v skladu s 13. členom tega zakona, posledično pa tudi pridobitev kriptosredstva od druge osebe ne šteje za pridobitev novega kriptosredstva, pri katerem se za namene ugotavljanja davčne osnove določa njegova vrednost ob pridobitvi v skladu z 12. členom tega zakona. Upošteva se navedeno, menjava kriptosredstva za drugo kriptosredstvo ne vpliva na vrednost ob pridobitvi kriptosredstev zavezanca. To pomeni, da se pri ugotavljanju davčne osnove skladno z 11. členom tega zakona, v vrednost ob pridobitvi kriptosredstev zavezanca všteva vrednost ob pridobitvi zamenjanega kriptosredstva, določena v skladu z 12. členom tega zakona.

Navedeno tudi pomeni, da se v primeru pametnih pogodb, pri katerih se žetoni uničijo (sežgejo) in znova izdajo, to ne šteje za odsvojitev prvih in pridobitev drugih, temveč se obravnava kot menjava kriptosredstva za druga kriptosredstva. Odsvojitev kriptosredstva pa zajema odsvojitve v okviru posrednih menjav kriptosredstev za druga kriptosredstva, tj. menjav, pri katerih se kriptosredstvo najprej zamenja za fiat valuto (ne glede na to, ali je ta nakazana na bančni račun), nato pa se s fiat valuto pridobi drugo kriptosredstvo (posredno reinvestiranje).

Z drugim odstavkom je določena izjema od prvega odstavka tega člena. Za odsvojitev kriptosredstva se ne glede na prvi odstavek tega člena oziroma natančneje drugo alinejo prvega odstavka tega člena šteje tudi prenos kriptosredstva iz gospodinjstva zavezanca v njegovo podjetje, s katerim zavezanec samostojno opravlja dejavnost. S tem se zagotovi – ob upoštevanju 6. člena tega zakona, ki določa, da predmet obdavčitve po tem zakonu niso dobički iz odsvojitve kriptosredstev, ki so del sredstev podjetja, s katerim fizična oseba samostojno opravlja dejavnost – da se morebitni dobički, nastali v času imetništva kriptosredstev v gospodinjstvu fizične osebe, obravnavajo po tem zakonu, morebitni dobički, nastali po prenosu v podjetje zavezanca, pa se obdavčijo po zakonu, ki ureja dohodnino, v okviru dohodka iz dejavnosti.

S tretjim odstavkom se določa, da se za odsvojitev kriptosredstva iz 2. točke prvega odstavka tega člena ne šteje.

1. prenos kriptosredstva preminule osebe na dediča, volilnojemnika ali osebo, ki ju nadomesti po predpisih o dedovanju, ali na drugo osebo, ki uveljavlja kakšno pravico iz zapuščine zaradi smrti fizične osebe, ter
2. prenos kriptosredstva na drugo osebo (tj. pravno ali fizično osebo) ali subjekt (tj. subjekt brez lastne pravne subjektivitete), pri katerem prenosnik ostane imetnik prenesenega kriptosredstva.

Po 2. točki tretjega odstavka gre za začasne prenose, pri katerih prenosnik ostane lastnik kriptosredstva oziroma ohrani neposredni nadzor nad kriptosredstvom, ne glede na način hrambe kriptosredstva (tj. v »hladni« ali »vroči« denarnici, skrbniški ali neskrbniški). Navedeno pomeni, da se v primeru, ko fizična oseba po prenosu kriptosredstva na drugo osebo ali subjekt ostane pravni ali ekonomski lastnik kriptosredstva (tj. ko ohrani neposreden nadzor nad prenesenim kriptosredstvom, torej ima pravico razpolagati z njim – ga prenašati, prodati, zamenjati – in prejemanje donose iz razpolaganja z njim), takšen prenos kriptosredstva na drugo osebo ne šteje za prenos iz 2. točke prvega odstavka tega člena. Če prenositelj ohrani posredni nadzor nad kriptosredstvom, kot v primeru prenosa kriptosredstva na drugo osebo ali subjekt, ki ga nadzoruje, se takšen prenos kriptosredstva šteje za prenos na drugo osebo ali subjekt iz 2. točke prvega odstavka tega člena.

Običajne vrste transakcij, v katerih prenos kriptosredstva na drugo osebo oziroma subjekt ne pomeni odsvojitve, če prenositelj ohrani neposredni nadzor nad prenesenim kriptosredstvom, vključujejo:

- prenos kriptosredstva v hrambo (na primer menjalnici ali ponudniku storitev hranjenja kriptosredstev), saj prenosnik ostane lastnik prenesenega kriptosredstva ali ohrani neposredni nadzor nad njim), ponudnik storitev za hrambo pa le hrani kriptosredstvo zanj;
- začasni prenos kriptosredstva v okviru vzdrževanja razpršene evidence ali potrjevanja poslov v okviru mehanizma soglasja (*staking*), pri katerem prenositelj prejme nadomestilo ali nagrado (tj. kadar prenositelj lahko prevzame prenesena kriptosredstva oziroma jih »odklene« po izteku obveznega obdobja »zaklepa«);
- prenos v zastavo, saj prenosnik ostane lastnik prenesenega kriptosredstva in ohrani nadzor nad njim;
- prenos kriptosredstva na podlagi dogovora o posojanju, pri katerem si prevzemnik izposodi kriptosredstva zaradi določenih dogovorjenih tržnih transakcij ali za uporabo kriptosredstva kot jamstva za posojilo, prenositelj pa nosi tveganje in ima pravico do nadomestila, plačljivega na podlagi dogovora o posojanju, pravico do dohodka iz prenesenih kriptosredstev ter vračila prenesenih ali enakovrednih kriptosredstev, ki ga opravi prevzemnik prenositelju (op. torej glede opredelitve pojma »odsvojitve kriptosredstva« v primeru dogovora o posojanju kriptosredstev velja podobno kot v primeru opredelitve izraza »odsvojitve« kapitala (vrednostnih papirjev) v primeru posojanja vrednostnih papirjev za namene obdavčevanja dobička iz kapitala po zakonu, ki ureja dohodnino; navedeno tudi pomeni, da se v primeru, kadar posojilojemalec s prodajo na kratko proda sposojena kriptosredstva, takšna prodaja šteje za odsvojitve kriptosredstev posojilojemalca po tem zakonu);
- prenos kriptosredstva tretji osebi v okviru pogojnega posla (na primer posla, ki se zaradi neizpolnitve pogojev v istem davčnem letu ne realizira), kadar se kriptosredstvo prenese nazaj prenositelju.

Kadar prenosnik s prenosom kriptosredstva na drugo osebo ali subjekt izgubi nadzor nad kriptosredstvom (na primer nima pravice izterjave), se prenos šteje za odsvojitve.

K 10. členu:

V tem členu je določeno, da se v primeru prenosa kriptosredstva iz podjetja zavezanca, s katerim samostojno opravlja dejavnost, v njegovo gospodinjstvo, šteje, da je kriptosredstvo pridobljeno v njegovo gospodinjstvo v času prenosa kriptosredstva, tj. v koledarskem letu, v katerem je bil opravljen prenos.

S tem se zagotovi – ob upoštevanju 6. člena tega zakona, ki določa, da predmet obdavčitve po tem zakonu niso dobički iz odsvojitve kriptosredstev, ki so del sredstev podjetja, s katerim fizična oseba samostojno opravlja dejavnost – da se morebitni dobički, nastali v času imetništva kriptosredstev v gospodinjstvu fizične osebe, obravnavajo po tem zakonu, morebitni dobički, nastali po prenosu v podjetje zavezanca, pa se obdavčijo po zakonu, ki ureja dohodnino, v okviru dohodka iz dejavnosti.

K 11. členu:

V prvem odstavku je opredeljena davčna osnova, in sicer kot dobiček iz odsvojitve kriptosredstev, dosežen v davčnem letu. Dobitek je razlika med seštevkom vrednosti ob odsvojitvi kriptosredstev, odsvojenih v davčnem letu, in seštevkom vrednosti ob pridobitvi kriptosredstev, pridobljenih v davčnem letu. Ob tem je treba opozoriti na 29. člen zakona, ki vsebuje prehodne določbe v zvezi s kriptosredstvi, pridobljenimi pred 1. januarjem 2026.

V drugem odstavku je določeno, da se v primeru kadar je razlika med seštevkom vrednosti ob odsvojitvi kriptosredstev, odsvojenih v davčnem letu, in seštevkom vrednosti ob pridobitvi kriptosredstev, pridobljenih v davčnem letu, negativna (tj. presežni seštevki vrednosti ob pridobitvi kriptosredstev), v seštevku vrednosti ob pridobitvi kriptosredstev v naslednjem davčnem letu, v katerem je zavezanec odsvojil kriptosredstva, všteva tudi ta negativna razlika.

Navedeno pomeni, da se presežni seštevki vrednosti ob pridobitvi kriptosredstev davčnega leta prenese v naslednje davčno leto in všteva v seštevku vrednosti ob pridobitvi kriptosredstev v naslednjem davčnem letu. Navedeno pomeni, da se v primeru, ko je razlika negativna tudi v naslednjem letu (tj. razlika med seštevkom vrednosti ob odsvojitvi kriptosredstev, odsvojenih v naslednjem davčnem letu, in seštevkom vrednosti ob pridobitvi kriptosredstev, pridobljenih v naslednjem davčnem letu), presežni seštevki vrednosti ob pridobitvi iz tega leta prenese naprej v davčno leto, ki sledi in poveča znesek seštevka vrednosti ob pridobitvi v tem letu.

V nadaljevanju so prikazani primeri izračuna davčne osnove.

Primer 1:

Zavezanec 1. junija 2026 na borzi kupi 2 BTC za 80.000 EUR in plača trgovalno provizijo v višini 0,5 % (400 EUR). Zavezanec na dan 1. januar 2026 ni imel kriptosredstev v zalogi. Prav tako v letu 2026 ni pridobil ali odsvojil drugih kriptosredstev.

Ker zavezanec v letu ni osvojil kriptosredstev, davčnega obračuna za leto 2026 ne odda.

Negativna razlika, ki se všteva v seštevku vrednosti ob pridobitvi kriptosredstev v naslednjem davčnem letu: 80.400 EUR.

Primer 2:

Zavezanec 1. junija 2026 na borzi kupi 2 BTC za 80.000 EUR in plača trgovalno provizijo v višini 0,5 % (400 EUR). Zavezanec nato 10. septembra 2026 proda 1 BTC za 45.000 EUR in plača trgovalno provizijo v višini 0,5 % (225 EUR). Zavezanec na dan 1. januar 2026 ni imel kriptosredstev v zalogi. Prav tako v letu 2026 ni pridobil ali odsvojil drugih kriptosredstev.

Davčna osnova za leto 2026: $(45.000 \text{ EUR} - 225 \text{ EUR}) - (80.000 \text{ EUR} + 400 \text{ EUR}) = - 35.625 \text{ EUR}$

Izračunani davek: 0 EUR

Negativna razlika, ki se všteva v seštevku vrednosti ob pridobitvi kriptosredstev v naslednjem davčnem letu: 35.625 EUR.

Primer 3:

Zavezanec iz prejšnjega primera 20. februarja 2027 proda preostali BTC za 60.000 EUR in plača trgovalno provizijo v višini 0,5 % (300 EUR). Zavezanec v letu 2026 ni pridobil ali odsvojil drugih kriptosredstev.

Davčna osnova za leto 2026: $(60.000 \text{ EUR} - 300 \text{ EUR}) - 35.625 \text{ EUR} = 24.075 \text{ EUR}$

Izračunani davek: 6.018,75 EUR

Negativna razlika, ki se všteva v seštevek vrednosti ob pridobitvi kriptosredstev v naslednjem davčnem letu: 0 EUR.

Primer 4:

Zavezanec 1. junija 2026 v trgovalni platformi kupi 2 BTC za 80.000 EUR in plača trgovalno provizijo v višini 0,5 % (400 EUR). Zavezanec 1. avgusta 2026 v drugi trgovalni platformi kupi 10 ETH za 22.000 EUR in plača trgovalno provizijo v višini 0,6 % (132 EUR). Zavezanec nato 10. septembra 2026 najprej proda 1 BTC za 45.000 EUR in plača trgovalno provizijo v višini 0,5 % (225 EUR), 10. novembra pa nato še 5 ETH za 9.000 EUR in plača trgovalno provizijo v višini 0,6 % (54 EUR). Zavezanec na dan 1. januar 2026 ni imel kriptosredstev v zalogi.

Davčna osnova za leto 2026: $((45.000 \text{ EUR} - 225 \text{ EUR}) + (9.000 \text{ EUR} - 54 \text{ EUR})) - ((80.000 \text{ EUR} + 400 \text{ EUR}) + (22.000 \text{ EUR} + 132 \text{ EUR})) = -48.811 \text{ EUR}$

Izračunani davek: 0 EUR.

Negativna razlika, ki se všteva v seštevek vrednosti ob pridobitvi kriptosredstev v naslednjem davčnem letu: 48.811 EUR.

Primer 5:

Zavezanec iz prejšnjega primera 1. junija 2027 v trgovalni platformi proda 1 BTC za 70.000 EUR in plača trgovalno provizijo v višini 0,5 % (350 EUR). Zavezanec nato 16. avgusta 2027 v drugi trgovalni platformi proda 5 ETH za 14.000 EUR in plača trgovalno provizijo v višini 0,6 % (84 EUR). Zavezanec na dan 1. januar 2026 ni imel kriptosredstev v zalogi. Prav tako v letu 2027 ni pridobil ali odsvojil drugih kriptosredstev.

Davčna osnova za leto 2027: $((70.000 \text{ EUR} - 350 \text{ EUR}) + (14.000 \text{ EUR} - 84 \text{ EUR})) - 48.811 \text{ EUR} = 34.755 \text{ EUR}$

Izračunani davek: 8.688,75 EUR.

K 12. členu:

V prvem odstavku je opredeljena vrednost kriptosredstva ob pridobitvi, in sicer je enaka vrednosti kriptosredstva, ki jo je ob pridobitvi oziroma ob sklenitvi posla plačal davčni zavezanec, povečani za plačane transakcijske stroške, ki so zavezancu nastali neposredno zaradi pridobitve kriptosredstva.

Navedeno pomeni, da se pri ugotavljanju davčne osnove ne priznajo stroški, ki niso transakcijski in zavezancu niso nastali neposredno zaradi pridobitve kriptosredstva. Tako se, na primer, ne priznajo stroški pologa uradne (fiat) valute pri menjalnici in stroški menjave te valute v drugo, če menjalnica ne podpira te valute, ter stroški priprave pogodbe za pridobitev kriptosredstev.

Prav tako se ne priznajo stroški, povezani z menjavami enih kriptosredstev za druge, ali stroški prenosov kriptosredstev med več denarnicami iste osebe, saj takšne menjave oziroma prenosi ne štejejo za odsvojitve po tem zakonu. Podobno se ne priznajo stroški rudarjenja (oprema in elektrika) – ti stroški se lahko priznajo v okviru Zakona o dohodnini, kadar se dohodki iz rudarjenja obdavčujejo v okviru dohodka iz dejavnosti.

V drugem odstavku je določeno, da je v primeru, ko je bilo kriptosredstvo pridobljeno kot obdavčljivi dohodek po zakonu, ki ureja dohodnino, vrednost kriptosredstva ob pridobitvi enaka primerljivi tržni ceni kriptosredstva v času pridobitve. Navedeno pomeni, da se vrednost kriptosredstva ob pridobitvi določi na podlagi vrednosti, od katere je bila odmerjena dohodnina, kot primeroma v naslednjih primerih:

- kriptosredstvo je bilo samodejno ustvarjeno in pridobljeno kot nadomestilo za vzdrževanje razpršene evidence ali potrjevanja poslov v okviru mehanizma soglasja (mining, staking), ki se po ZDoh-2 obdavči kot drugi dohodek;
- kriptosredstvo je bilo pridobljeno na podlagi pretekle ali sedanje zaposlitve in obdavčeno kot dohodek iz zaposlitve po zakonu, ki ureja dohodnino.

V tretjem odstavku je določeno, da je v primeru, ko je bilo kriptosredstvo pridobljeno z neodplačnim prenosom:

- od druge osebe (na primer kot darilo ali v okviru dedovanja), vrednost kriptosredstva ob pridobitvi enaka primerljivi tržni ceni kriptosredstva ob pridobitvi, ter
- od izdajatelja, vrednost kriptosredstva ob pridobitvi enaka nič.

V četrtem odstavku je določeno, da se v primeru, ko je bilo kriptosredstvo pridobljeno v skladu z 10. členom tega zakona (pridobitev kriptosredstva v gospodinjstvo zavezanca iz njegovega podjetja, s katerim samostojno opravlja dejavnost), za vrednost ob pridobitvi takega kriptosredstva šteje vrednost kriptosredstva v poslovnih knjigah oziroma evidencah podjetja zavezanca v skladu z računovodskimi standardi ob prenosu kriptosredstva iz podjetja zavezanca, s katerim samostojno opravlja dejavnost, v njegovo gospodinjstvo. Če zavezanec za svoje podjetje ne vodi poslovnih knjig oziroma evidenc (ugotavljanje davčne osnove z upoštevanjem normiranih dohodkov), je vrednost kriptosredstva enaka primerljivi tržni ceni kriptosredstva ob prenosu kriptosredstva iz podjetja zavezanca, s katerim samostojno opravlja dejavnost, v njegovo gospodinjstvo.

Po petem odstavku se vrednost kriptosredstva ob pridobitvi in transakcijski stroški iz prvega odstavka tega člena v tuji valuti preračunajo v eure po tečaju, ki ga objavlja Banka Slovenije. Preračun se opravi po tečaju, ki velja na dan pridobitve kriptosredstva oziroma na dan nastanka stroškov.

K 13. členu:

V prvem odstavku je opredeljena vrednost kriptosredstva ob odsvojitvi, in sicer je enaka izplačani vrednosti ob odsvojitvi, zmanjšani za plačane transakcijske stroške, ki so zavezancu nastali neposredno zaradi odsvojitve kriptosredstva.

Navedeno pomeni, da se pri ugotavljanju davčne osnove, podobno kot pri pridobitvi kriptosredstva, ne priznajo stroški, ki niso transakcijski in zavezancu niso nastali neposredno zaradi odsvojitve kriptosredstva.

V drugem odstavku je določeno, da je v primeru, ko je bilo kriptosredstvo preneseno v zameno za blago ali storitve, vrednost kriptosredstva ob odsvojitvi enaka primerljivi tržni ceni blaga ali storitev.

V tretjem odstavku je določeno, da je v primeru, ko je bilo kriptosredstvo neodplačno preneseno na drugo osebo, vrednost kriptosredstva ob odsvojitvi enaka primerljivi tržni ceni kriptosredstva ob prenosu.

S četrtem odstavkom je določena vrednost kriptosredstva ob odsvojitvi, če je bilo kriptosredstvo odsvojeno v skladu z drugim odstavkom 9. člena tega zakona, torej s prenosom kriptosredstva iz gospodinjstva zavezanca v njegovo podjetje, s katerim samostojno opravlja dejavnost. Za vrednost ob odsvojitvi takega kriptosredstva se šteje vrednost kriptosredstva ob začetnem pripoznanju v poslovnih knjigah oziroma evidencah podjetja zavezanca v skladu z računovodskimi standardi. Če zavezanec za svoje podjetje ne vodi poslovnih knjig oziroma evidenc (ugotavlja davčno osnovo z upoštevanjem normiranih odhodkov), je vrednost kriptosredstva ob odsvojitvi enaka primerljivi tržni ceni kriptosredstva ob prenosu kriptosredstva iz gospodinjstva zavezanca v njegovo podjetje, s katerim samostojno opravlja dejavnost.

Po petem odstavku se vrednost kriptosredstva ob odsvojitvi in transakcijski stroški iz prvega odstavka tega člena v tuji valuti preračunajo v eure po tečaju, ki ga objavlja Banka Slovenije. Preračun se opravi po tečaju, ki velja na dan odsvojitve kriptosredstva oziroma na dan nastanka stroškov.

K 14. členu:

V prvem odstavku je določena obveznost zavezanca, da vodi evidenco pridobitev in odsvojitvev kriptosredstev skupno za vsa imetništva kriptosredstev. Evidenca se vodi za vsako koledarsko leto posebej. Sestavni del evidence je dokumentacija o izvedenih transakcijah s kriptosredstvi (na primer izpisi stanj računov pri centraliziranih menjalnicah na dan transakcije, naslov oziroma naslovi kriptodenarnic, bančni izpiski). Za leto 2026 je, ob upoštevanju 27. in 28. člena predloga zakona, sestavni del evidence tudi dokumentacija v zvezi s stanjem zaloge kriptosredstev na dan 1. januarja 2026.

Po drugem odstavku se v evidenci dokumentirano, po časovnem zaporedju, izkazujejo posebej opredeljeni podatki za vsako pridobljeno oziroma odsvojeno kriptosredstvo in za vsako menjavo enega kriptosredstva za drugo kriptosredstvo ter negativna razlika iz drugega odstavka 11. člena tega zakona (izračunana za preteklo koledarsko leto, za katero se vodi evidenca, ter na koncu tekočega koledarskega leta, za katero se vodi evidenca).

S tretjim odstavkom je določeno, da mora zavezanec evidenco na zahtevo predložiti davčnemu organu, in sicer v 15 dneh od prejema zahteve.

S četrtem odstavkom je določeno, da mora zavezanec evidenco hraniti do poteka absolutnega roka zastaranja pravice do izterjave davka po zakonu, ki ureja davčni postopek. Ne glede na navedeno mora evidenco hraniti daljši čas, kadar se v tekoče davčno leto prenaša negativna razlika iz drugega odstavka 11. člena tega zakona, ki izvira iz preteklih let, za katera je zastarala pravico do izterjave davka po zakonu, ki ureja davčni postopek. S tem se omogoča učinkovito opravljanje davčnega nadzora. Navedeno je mogoče ponazoriti na naslednjem primeru:

Zavezanec 1. junija 2026 na borzi kupi 2 BTC za 80.000 EUR in plača trgovalno provizijo v višini 0,5 % (400 EUR). Zavezanec na dan 1. januar 2026 ni imel kriptosredstev v zalogi. Prav tako v letu 2026 ni pridobil ali odsvojil drugih kriptosredstev. Negativna razlika iz drugega odstavka 11. člena tega zakona za leto 2026, ki se všteva v seštevek vrednosti ob pridobitvi kriptosredstev v naslednjem davčnem letu, je torej enaka 80.400 EUR. Zavezanec, ki tudi v letih 2027 do 2037 ni pridobil ali odsvojil drugih kriptosredstev, v letu 2038 odsvoji 2 BTC za 240.000 EUR in plača trgovalno provizijo v višini 0,5% (1.200 EUR).

Davčna osnova za leto 2038: $((240.000 \text{ EUR} - 1.200 \text{ EUR}) + (80.000 \text{ EUR} + 400 \text{ EUR})) = 158.400 \text{ EUR}$

Izračunani davek: 39.600 EUR.

V navedenem primeru mora zavezanec evidenco za leto 2026 hraniti tudi po poteku absolutnega roka zastaranja pravice do izterjave davka za to leto in jo na zahtevo predložiti davčnemu organu v okviru davčnega nadzora davčnega obračuna za leto 2037, saj se negativna razlika iz drugega odstavka 11. člena tega zakona za leto 2026 upošteva pri izračunu davčne osnove za leto 2038.

V petem odstavku je določeno, da minister, pristojen za finance, predpiše obliko in način vodenja evidence pridobitev in odsvojitvev kriptosredstev.

K 15. členu:

V členu je določeno, da se davek izračuna in plača od davčne osnove, ugotovljene v skladu z določbami 11. člena tega zakona, po stopnji 25 %. Stopnja je tako enaka stopnji, ki velja za obdavčevanje kratkoročnih dobičkov iz kapitala po ZDoh-2 in stopnji, ki se predlaga za obdavčevanje kratkoročnih dobičkov iz odsvojitve izvedenih finančnih instrumentov po ZDDOIFI v predlogu novele ZDDOIFI. S tako določeno višino davčne stopnje se upošteva nevtralna davčna obravnava dohodkov iz različnih vrst naložb davčnih zavezancev.

K 16. členu:

Po prvem odstavku člena davek izračuna zavezanec sam v davčnem obračunu. Davka po tem zakonu torej ne izračuna davčni organ v odločbi, izdani na podlagi napovedi zavezanca, temveč zavezanec sam v davčnem obračunu, pri čemer uporabi podatke iz evidence iz 14. člena tega zakona.

Po drugem odstavku člena vsebino davčnega obračuna, ki mora vsebovati vse podatke, potrebne za izračun in nadzor pravilnosti izračuna davka, predpiše minister, pristojen za finance.

Po tretjem odstavku mora zavezanec davčni obračun, ki mora vsebovati resnične, pravilne in popolne podatke, predložiti davčnemu organu najpozneje do 31. maja tekočega koledarskega leta za preteklo koledarsko leto v elektronski obliki. Davčni organ lahko v skladu z zakonom, ki ureja davčni postopek, v predpisanem roku začne postopek nadzora nad izpolnjevanjem obveznosti predlaganja obračunov davka in nadzor predloženih obračunov davka zavezanca.

Po četrtem odstavku mora zavezanec davčni obračun predložiti tudi v primeru, ko je v preteklem letu odsvojil kriptosredstva, a je izračunana davčna osnova negativna (tj. v primeru izračunane izgube) ali enaka nič. Če zavezanec v preteklem letu ni odsvojil kriptosredstev, davčnega obračuna ne predloži.

Po petem odstavku mora zavezanec izračunani davek plačati v 15 dneh od predložitve davčnega obračuna.

K 17. členu:

Po prvem odstavku člena lahko zavezanec od davka, odmerjenega po tem zakonu, odšteje znesek ustreznega dela davka (v nadaljnjem besedilu: odbitek), ki ga je plačal od dobičkov z virom izven Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: tuji dobički), vključenih v njegovo osnovo za davek. Po drugem odstavku se za tuje dobičke štejejo dobički, ki se v skladu s 5. členom zakona ne morejo šteti za dobiček, ki ima svoj vir v Republiki Sloveniji.

Iz navedenega izhaja, da se tuji davek ne prizna v primeru, ko je izračunana davčna osnova negativna (tj. v primeru izračunane izgube). Prav tako se ne prizna tuji davek, ki ga je zavezanec plačal ob zamenjavi kriptosredstva za drugo kriptosredstvo, saj se takšna zamenjava ne šteje za odsvojitve po tem zakonu, ter tudi ne tuji davek, ki ga je plača ob odsvojitvi kriptosredstva, ki se ne šteje za kriptosredstvo po tem zakonu.

K 18. členu:

V prvem odstavku člena je določeno, da odbitek davka od tujih dobičkov iz odsvojitve kriptosredstev po prvem odstavku 17. člena tega zakona ne sme preseči zneska, nižjega od: 1. zneska davka od tujih dobičkov, ki je bil dokončen in dejansko plačan, ali 2. zneska davka, ki bi ga bilo treba plačati po tem zakonu od tujih dobičkov, če odbitek ne bi bil mogoč.

Po drugem odstavku se v primeru, ko ima Republika Slovenija sklenjeno mednarodno pogodbo o izogibanju dvojnega obdavčevanja dohodka z drugo državo, po kateri ima pravico obdavčevanja dobičkov iz odsvojitve kriptosredstev le država, katere rezident je fizična oseba, odbitek ne prizna.

Po tretjem odstavku se v primeru, ko je znesek dokončno in dejansko plačanega tujega davka od tujih dobičkov višji od zneska davka, ki bi ga bilo treba plačati po tem zakonu od tujih dobičkov, če odbitek ne bi bil mogoč, se razlika ne more uveljavljati kot odbitek v naslednjih ali preteklih davčnih obdobjih.

K 19. členu:

V členu je določeno, da mora zavezanec, ki uveljavlja odbitek davka po 17. členu tega zakona, dolžan davčnemu organu predložiti ustrezna dokazila glede davčne obveznosti izven Republike Slovenije, zlasti znesek davka, plačanega od tujih dobičkov iz odsvojitve kriptosredstev, osnovo za plačilo davka ter dokazilo, da je bil znesek davka dokončen in dejansko plačan.

K 20. členu:

V členu je določeno, da mora zavezanec v primeru, ko se zaradi sprememb, zlasti vračil tujega davka, spremeni odbitek, v obdobju, ko je do spremembe prišlo, povečati davek za znesek, ki je enak razliki med priznanim odbitkom in odbitkom, ki bi bil mogoč, če bi se sprememba upoštevala.

K 21. členu:

V členu je določeno, da v primeru, kadar je znesek davka, pred zmanjšanjem za odbitke po tem poglavju, nižji od odbitkov po tem poglavju, znesek odbitkov ne more preseči zneska davka. Odbitki, ki presegajo znesek davka, se ne morejo uveljavljati kot odbitki v prihodnjih ali preteklih davčnih letih.

K 22. členu:

Po prvem odstavku člena lahko zavezanec uveljavlja odbitek davka od tujih dobičkov iz odsvojitve kriptosredstev v davčnem obračunu iz 15. člena tega zakona. Davčni obračun, ki ga mora zavezanec v predpisanem roku predložiti davčnemu organu, vsebuje tudi ustrezna dokazila glede davčne obveznosti izven Republike Slovenije iz 19. člena tega zakona. Kadar zavezanec ne razpolaga z dokazili do roka za predložitev davčnega obračuna davčnemu organu iz tretjega odstavka 16. člena tega zakona, lahko zahteva vračilo davka s posebnim zahtevkom. Sestavni del zahtevka so ustrezna dokazila glede davčne obveznosti izven Republike Slovenije iz 19. člena tega zakona.

Po drugem odstavku se kot ustrezna dokazila iz 19. člena tega zakona štejejo listine, ki jih izda davčni organ tuje države, ali drugi dokumenti, ki nedvoumno dokazujejo davčno obveznost ali plačilo davka izven Republike Slovenije.

K 23. členu:

S členom se ne določa splošna obveznost ponudnikov blaga in storitev, da poročajo o pridobitvah oziroma odsvojitvah kriptosredstev zavezancev po tem zakonu. Obveznost ponudnikov storitev v zvezi s kriptosredstvi in upravljavcev kriptosredstev, po katerih fizične osebe pridobijo oziroma odsvojijo kriptosredstva, da davčnemu organu avtomatično sporočajo podatke o takih pridobitvah oziroma odsvojitvah, bo namreč urejena z zakonom, ki ureja davčni postopek, in sicer v okviru prenosa vsebine Direktive Sveta (EU) 2023/2226 z dne 17. oktobra 2023 v slovenski pravni red. Navedeno bo omogočilo, da Finančna uprava Republike Slovenije pridobiva ustrezne informacije o transakcijah s kriptosredstvi od domačih ponudnikov storitev v zvezi s kriptosredstvi in upravljavcev kriptosredstev ter jih izmenjuje z drugimi državami članicami in drugimi kvalificiranimi jurisdikcijami (tj. tistimi, za katere se uporablja Večstranski sporazum med pristojnimi organi o avtomatični izmenjavi informacij na podlagi okvira poročanja o kriptosredstvih (CARF MCAA), ki ga je Slovenija podpisala 26. novembra 2024 /Crypto-Asset Reporting Framework – CARF/). V tem okviru bodo domači ponudniki storitev v zvezi s kriptosredstvi in upravljavci kriptosredstev Finančni upravi Republike Slovenije sporočali tudi informacije o nekaterih transakcijah rezidentov Slovenije s kriptosredstvi (vključno o prenosih kriptosredstev v zameno za blago ali storitve v okviru plačilnih transakcij male vrednosti, o katerih se poroča).

Po 1. točki prvega odstavka 9. člena zakona se za odsvojitev kriptosredstva med drugim šteje prenos kriptosredstva v zameno za blago ali storitve. S prvim odstavkom člena se zaradi omogočanja učinkovitejšega izvajanja davčnega nadzora določa obveznost ponudnikov blaga in storitev v Republiki Sloveniji, ki od zavezancev po tem zakonu (tj. fizičnih oseb rezidentov Slovenije) prejmejo kriptosredstva v zameno za blago ali storitve v vrednosti, ki presega 1.000 EUR, da davčnemu organu dostavijo podatke, ki se nanašajo na vse pridobitve kriptosredstev ter identifikacijo zavezanca za davek in zavezanca za dajanje podatkov. S tako določitvijo se iz obveznosti dostave podatkov izvzamejo manjši prenosi kriptosredstev na ponudnike blaga in storitev v zameno za blago ali storitve.

Po drugem odstavku morajo osebe, zavezane za dajanje podatkov po tem členu, resnične, pravilne in popolne podatke iz tega člena zakona dostaviti davčnemu organu do 30. aprila tekočega davčnega leta za preteklo davčno leto.

Po tretjem odstavku minister, pristojen za finance, predpiše podrobnejše določbe glede vrste, oblike in načina dajanja podatkov na podlagi tega člena.

Po četrtem odstavku se iz obveznosti dostave podatkov po prvem in drugem odstavku tega člena zakona izvzamejo ponudniki blaga in storitev v Republiki Sloveniji, ki od zavezanca po tem zakonu prejmejo kriptosredstva v zameno za blago ali storitve v vrednosti, ki presega 1.000 eurov, kadar se o takšnem prenosu kriptosredstev zavezanca v zameno za blago ali storitve poroča pristojnemu davčnemu organu v skladu z zahtevami iz zgoraj omenjene direktive ali CARF. Po direktivi ali CARF se bodo pristojnemu davčnemu organu poročale plačilne transakcije male vrednosti zavezancev po tem zakonu. Plačilne transakcije malih vrednosti, o katerih se poroča, so opredeljene kot prenos kriptosredstev, o katerih se poroča, v zameno za blago ali storitve, v vrednosti, ki presega 50.000 USD ali enakovreden znesek v kateri koli drugi valuti).

K 24. členu:

V členu sta opredeljena prekrška zavezancev po tem zakonu

K 25. členu:

V členu so opredeljeni prekrški pravnih oseb in njihovih odgovornih oseb ter samostojnih podjetnikov posameznikov ali posameznikov, ki samostojno opravljajo dejavnost in njihovih odgovornih oseb po tem zakonu.

K 26. členu.

V členu so opredeljeni hujši prekrški zavezancev, pravnih oseb in njihovih odgovornih oseb ter samostojnih podjetnikov posameznikov ali posameznikov, ki samostojno opravljajo dejavnost in njihovih odgovornih oseb po tem zakonu.

K 27. členu:

V tem členu je določeno, da se sme za prekrške iz 24. do 26. člena tega zakona v hitrem postopku izreči globa tudi v znesku, ki je višji od najnižje predpisane globe, določene s tem zakonom.

K 28. členu:

V členu je določeno, da se glede vseh vprašanj postopka pobiranja davka od dobička iz odsvojitve kriptosredstev in pristojnosti davčnega organa, ki niso urejene s tem zakonom, uporabljajo določbe zakona, ki ureja davčni postopek, ter zakona, ki ureja finančno upravo.

K 29. členu:

V tem členu je opredeljen čas pridobitve in vrednost ob pridobitvi kriptosredstev, ki so jih zavezanci pridobili pred 1. januarjem 2026.

Šteje se, da je bilo takšno kriptosredstvo pridobljeno na dan 1. januarja 2026 po primerljivi tržni ceni na dan 1. januarja 2026. V primeru kriptosredstev, uvrščenih v trgovanje, je primerljiva tržna cena na dan 1. januarja 2026 enaka zadnji objavljeni tržni ceni na dan 31. decembra 2025.

Na ta način, tj. z vzpostavitvijo domneve, kot da so bila kriptosredstva, pridobljena pred 1. januarjem 2026, odsvojena in hkratni pridobljena na dan 1. januarja 2026, se iz obdavčitve izvzemajo povečanja (in zmanjšanja) vrednosti kriptosredstev do dne začetka uporabe zakona.

K 30. členu:

V prvem odstavku je določeno, da mora zavezanec davčnemu organu priglasiti zalogo vseh kriptosredstev, katerih imetnik je na dan 1. januarja 2026. Priglasiti je treba vsa kriptosredstva, torej tudi tista, ki jih za zavezanca upravlja nekdo drug ali so del sredstev podjetja zavezanca, s katerim samostojno opravlja dejavnost. V okviru priglasitve zavezanec ločeno prikaže kriptosredstva, ki so del sredstev njegovega podjetja, s katerim kot fizična oseba samostojno opravlja dejavnost.

S posebno priglasitvijo se ureja tveganje, da bi zavezanci prikazali nepravilno zalogo kriptosredstev na dan, ko se bo začel uporabljati zakon. Oddaja posebne priglasitve pred iztekom davčnega leta bo davčnemu organu omogočila več časa za izvedbo nadzora pravilnosti priglašene zaloge, katere vrednost bo skladno z 29. členom tega zakona štela za vrednost ob pridobitvi teh sredstev in se bo v

skladu s pravili ugotavljanja davčne osnove iz 11. člena zakona v primeru negativne razlike (tj. presežni seštevek vrednosti ob pridobitvi kriptosredstev), lahko prenašala v naslednja davčna leta.

Po drugem odstavku priglasitev vsebuje vse podatke, potrebne za opredelitev kriptosredstev v zalogi, vključno s podatki o naslovu oziroma naslovih kriptodenarnic, v katerih so shranjena, ter njihovi primerljivi tržni ceni na dan 1. januarja 2026. V primeru kriptodenarnic, ki podpirajo različna kriptosredstva – z različnimi naslovi za različna kriptosredstva – se tako priglasijo vsi naslovi.

S tretjim odstavkom je določeno, da mora zavezanec priglasitev opraviti najpozneje do 30. junija 2026, na obrazcu, ki ga predpiše minister, pristojen za finance, v elektronski obliki.

V četrtem odstavku je določeno, da je (ne glede na 12. in 29. člen zakona) vrednost ob pridobitvi kriptosredstva, ki ga je zavezanec pridobil pred 1. januarjem 2026 in ga ni prijavil pri davčnem organu v roku iz tretjega odstavka tega člena, enaka nič.

S petim odstavkom se določa, da bo Finančna uprava Republike Slovenije najpozneje do 15. januarja 2026 objavila seznam standardiziranih vrednosti kriptosredstev na dan 1. januarja 2026, in sicer tistih kriptosredstev, ki se dosledno uvrščajo med deset najboljših kriptosredstev glede na dnevni ali mesečni obseg trgovanja na večjih reguliranih borzah, kakor poročajo priznani finančni ponudniki podatkov.

Pri določitvi primerljive tržne cene na dan 1. januarja 2026 ima prednost tečaj trga, na katerem je bilo kriptosredstvo pridobljeno. Če je težko pridobiti tečaje oziroma dokumentacijo od ponudnika, lahko zavezanec v priglasitvi zaloge vseh svojih kriptosredstev po tem členu kot primerljivo tržno ceno na dan 1. januarja 2026 vpiše standardizirano vrednost kriptosredstva s seznama iz petega odstavka. Za tečaje drugih kriptosredstev lahko uporabi tečaje, ki jih objavlja drug zanesljiv ponudnik.

Seznam iz petega odstavka člena je torej v pomoč zavezancem pri določanju pravilne primerljive tržne cene njihovih imetij kriptosredstev za izračun davka po tem zakonu ter s tem spodbuja doslednost in preglednost v davčnem postopku.

K 31. členu:

V členu so opredeljeni prekrški zavezancev ter samostojnih podjetnikov posameznikov ali posameznikov, ki samostojno opravljajo dejavnost in njihovih odgovornih oseb, v zvezi z obveznostjo priglasitve vseh kriptosredstev na dan 1. januarja 2026.

K 32. členu:

S tem členom se uvaja alternativna možnost plačila dohodnine od dohodka iz opravljanja dejavnosti s kriptosredstvi, doseženega v davčnih letih od 2021 do 2025, torej za obdobja za nazaj, pred začetkom uporabe tega zakona, s katerim se uvaja nov sistem obdavčevanja dohodkov iz naslova odsvojitve kriptosredstev. Za zagotavljanje jasnega in preglednega prehoda na nov sistem obdavčitve kriptosredstev se s tem členom uvaja možnost posebne samoprijave, za katero se zavezanec odloči prostovoljno. S to samoprijavo zavezanec za pretekla obdobja (davčna leta od 2021 do 2025), ko bi sicer po veljavnih pravilih moral obračunati davek od dohodka iz opravljanja dejavnosti, obračuna davek od dohodka iz opravljanja dejavnosti po drugačnih pravilih, in sicer se dohodek (dobiček) ugotavlja na poenostavljen način. Poenostavljeni način prinaša bistveno upravno razbremenitev zavezanca, ki mu dejansko ni treba opraviti obračuna davka z upoštevanjem vseh transakcij s kriptosredstvi, na drugi strani pa pomeni odmik od klasičnih pravil ugotavljanja davčne osnove in s tem določeno mero pavšalne obdavčitve. Seveda pa ima zavezanec kljub tej možnosti še vedno možnost obračunati dohodnino od dohodka iz dejavnosti po splošno veljavnih pravilih. Poleg navedenega se zavezanec z odločitvijo za to možnost tudi izogne prekršku za neizpolnitev davčne obveznosti.

Za obračun dohodnine od dohodka iz dejavnosti, doseženega s trgovanjem s kriptosredstvi v svojem imenu in za svoj račun, po tem členu se lahko odloči rezident Slovenije, ki je v letih od 2021 do 2025 vsaj v enem letu imel dohodke iz dejavnosti, dosežene s trgovanjem s kriptosredstvi v svojem imenu in za svoj račun, in če:

1. je v posameznem letu v navedenem petletnem obdobju:
 - a. imel več kot 100 trgovalnih dni s kriptosredstvi,
 - b. imel več kot 1.000 naročil nakupov in prodaj in
 - c. je vrednost vseh izvedenih transakcij s kriptosredstvi presegla 500.000 EUR, ter
2. zavezanec ni sam v davčnih obračunih akontacije dohodnine ali dohodnine od dohodka iz dejavnosti upošteval tega dohodka ali pri davčnem organu ni predložil davčnih obračunov akontacije dohodnine ali dohodnine od dohodka iz dejavnosti ali ni predložil teh obračunov ali priglasil tega dohodka na podlagi samoprijave, kot je določeno z zakonom, ki ureja davčni postopek, ter
3. se do 15. aprila 2026 ni začel davčni inšpekcijski nadzor oziroma postopek o prekršku oziroma kazenski postopek zoper zavezanca v zvezi z davčnimi obračuni akontacije dohodnine ali dohodnine od dohodka iz dejavnosti v davčnih letih od 2021 do 2025, v katerih je dosegel ta dohodek iz dejavnosti.

Zavezanec, ki je davčno obveznost iz naslova trgovanja s kriptosredstvi izpolnil v skladu z veljavnimi splošnimi predpisi, nima možnosti zahtevati davčne obravnave za davčna leta od 2021 do 2025 po tem členu zakona.

Dohodnina se v primeru izračuna po tem členu zakona plača od davčne osnove po stopnji 25 %. Davčna osnova je enaka 40 % seštevka primerljivih tržnih vrednosti kriptosredstev, ki jih ima zavezanec v zalogi konec dne 31. decembra 2025, in vrednosti kriptosredstev, odsvojenih v letih 2021 do 2025, za katera so izpolnjeni pogoji, torej davek od dohodka od teh kriptosredstev ni bil ustrezno obračunan po tedaj veljavnih predpisih.

Če je vrednost kriptosredstva ob odsvojitvi v tuji valuti, se preračunajo v eure po tečaju, ki ga objavlja Banka Slovenije, pri čemer se preračun opravi po tečaju, ki velja na dan odsvojitve kriptosredstva.

Za osvojitve kriptosredstva za potrebe tega člena se šteje odsvojitve kriptosredstva, kot je opredeljena v 9. členu tega zakona.

Iz navedenega je razvidno, da odsvojitve ne zajema menjave kriptosredstva za druga kriptosredstva in tudi ne prenosov kriptosredstev med denarnicami istega imetnika.

Vrednost kriptosredstva ob odsvojitvi se določi v skladu s 13. členom tega zakona. Za kriptosredstvo pa se šteje kriptosredstvo, kakor je opredeljeno v 8. členu tega zakona.

S petim odstavkom se določa obveznost zavezanca, ki se odloči za samoprijavo po tem členu, da pripravi evidenco vseh odsvojitve kriptosredstev v letih od 2021 do 2025, katere del je dokumentacija o izvedenih odsvojitvah kriptosredstev. To evidenco mora zavezanec na zahtevo predložiti davčnemu organu, in sicer v 15 dneh od prejema zahteve. Hraniti jo mora do poteka absolutnega roka zastaranja pravice do izterjave davka po zakonu, ki ureja davčni postopek. S tem odstavku se ministru, pristojnemu za finance, daje tudi pooblastilo, da predpiše obliko in način vodenja te evidence.

S šestim odstavkom se določata vsebina evidence ter način izkazovanja posameznih podatkov v evidenci. Zavezanec v evidenci dokumentirano, po časovnem zaporedju, izkaže za vsako odsvojeno kriptosredstvo:

1. polno ime vrste kriptosredstva;
2. datum odsvojitve,
3. način odsvojitve,
4. število v transakciji odsvojenih kriptosredstev,
5. izplačano vrednost ob odsvojitvi.

S sedmim odstavkom se določa način izračuna dohodnine po tem členu. Dohodnino obračuna zavezanec sam v davčnem obračunu. Vsebino davčnega obračuna, ki mora vsebovati vse podatke, potrebne za izračun in nadzor pravilnosti izračuna davka, pa predpiše minister, pristojen za finance. Zavezanec davčni obračun predloži davčnemu organu najpozneje do 15. aprila 2026 v elektronski obliki. Zavezanec v davčnem obračunu izračunan davek plača v 15 dneh od predložitve davčnega obračuna.

Z osmim odstavkom je določen odstop od zakona, ki ureja dohodnino, in sicer kdaj se ne glede na zakon, ki ureja dohodnino, dohodnina po zakonu, ki ureja dohodnino, ne izračuna. Dohodnina se po zakonu, ki ureja dohodnino, ne izračuna, če:

- zavezanec uveljavi možnost po tem členu zakona in če so izpolnjeni pogoji iz 2. in 3. točke prvega odstavka tega člena ali,
- je zavezanec v posameznem letu v obdobju od leta 2021 do 2025:
 - a. imel manj trgovalnih dni in naročil, kot je določeno v 1.a in 1.b točki prvega odstavka tega člena, in
 - b. vrednost vseh opravljenih transakcij nakupov in prodaj kriptosredstev ni presegla zneska iz 1.c točke prvega odstavka tega člena.

Z devetim odstavkom je določena obveznost hkratne predložitve (ob predložitvi obračuna po tem členu) popravka obračuna akontacije dohodnine od dohodka iz dejavnosti, če je zavezanec v obračunu akontacije dohodnine od dohodka iz dejavnosti za posamezno leto uveljavljal odhodke, ki se nanašajo na neprijavljene prihodke iz naslova trgovanja s kriptosredstvi v svojem imenu in za svoj račun.

K 33. členu:

V členu je določeno, da minister, pristojen za finance, izda predpis iz petega odstavka 14. člena, drugega odstavka 16. člena, tretjega odstavka 23. člena, tretjega odstavka 30. člena ter sedmega odstavka 32. člena tega zakona, najkasneje v treh mesecih po uveljavitvi tega zakona.

K 34. členu:

V členu je določeno, da ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije in se uporablja za davčna leta, ki se začnejo od vključno 1. januarja 2026, razen 32. člen zakona, ki se uporablja za davčna leta od 2021 do 2025.

V. PREDLOG, DA SE PREDLOG ZAKONA OBRAVNAVA PO NUJNEM OZIROMA SKRAJŠANEM POSTOPKU

/

VI. PRILOGE

1. Osnutek Pravilnika o dostavi podatkov o pridobitvi kriptosredstev

Na podlagi tretjega odstavka 23. člena zakona o davku od dobička iz odsvojitve kriptosredstev (Uradni list RS, št. XX/25) izdaja minister za finance

PRAVILNIK

O DOSTAVI PODATKOV O PRIDOBITVAH KRIPTOSREDSTEV

1. člen

S tem pravilnikom se določajo vrsta, oblika in način dostave podatkov o pridobitvah kriptosredstev.

2. člen

Zavezanci za dajanje podatkov, določeni v prvem odstavku 23. člena Zakona o davku od dobička iz odsvojitve kriptosredstev (Uradni list RS, št. xx/25), dostavijo podatke, ki se nanašajo na vse pridobitve kriptosredstev ter identifikacijo zavezanca za davek in zavezanca za dajanje podatkov, določene v Prilogi, ki je sestavni del tega pravilnika.

3. člen

Podatki se pošljejo v elektronski obliki po sistemu eDavki na spletni naslov <http://edavki.durs.si>.

4. člen

(1) Če pri zavezancu za dostavo podatkov nastanejo statusne spremembe zaradi združitve in delitve, dostavi podatke, ki se nanašajo na vse pridobitve kriptosredstev, ustrezni pravni naslednik.

(2) Ob stečaju ali likvidaciji zavezanca za dostavo podatkov, kadar ni pravnega naslednika, dostavi podatke, ki se nanašajo na vse pridobitve kriptosredstev stečajni ali likvidacijski upravitelj.

(3) Ob prenehanju obstoja zavezanca za dostavo podatkov iz drugih razlogov dostavi podatke pravna ali fizična oseba, pri kateri so shranjene poslovne knjige in knjigovodska dokumentacija.

KONČNA DOLOČBA

5. člen

Ta pravilnik začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije in se uporablja za davčna leta, ki se začnejo od vključno 1. januarja 2026.

PRILOGA

OBLIKA IN NAČIN DOSTAVE PODATKOV O PRIDOBITVAH KRIPTOSREDSTEV S STRANI PONUDNIKOV BLAGA IN STORITEV V REPUBLIKI SLOVENIJI

1. Oblika podatkov

Podatki se zapišejo v datoteko vrste XML po shemi KP_KS.XSD, ki je objavljena na spletni strani eDavki: <http://edavki.durs.si/OpenPortal/Pages/StartPage/StartPage.aspx>.

2. Priprava in dostava podatkov davčnemu organu

Dostava podatkov je mogoča izključno po elektronski poti prek storitev sistema eDavki (<http://edavki.durs.si>). Dostop do sistema eDavki je mogoč s certificiranimi digitalnimi potrdili. Navodila za registracijo in uporabo potrdil so objavljena na naslovu <http://edavki.durs.si> v področju »Registracija«.

Podatke dostavijo ponudniki blaga in storitev v Republiki Sloveniji, ki od zavezanca po Zakonu o davku od dobička iz odsvojitve kriptosredstev (Uradni list RS, št. XX/25) prejmejo kriptosredstva v zameno za blago ali storitev v vrednosti, ki presega 1.000 EUR.

Ponudniki blaga in storitev v Republiki Sloveniji, ki so zavezani za dajanje podatkov o pridobitvah kriptovalut, morajo podatke dostaviti davčnemu organu do 31. januarja tekočega leta za preteklo davčno leto.

3. Podatki o pridobitvah kriptosredstev

3.1. Splošni opis podatkov

3.2. Tabelarni prikaz individualnih podatkov

Obrazec KPKS – Pridobitev kriptosredstev s strani ponudnikov blaga in storitev v RS

POTREBNI PODATKI	OPIS PODATKOV	OBVEZNOST PODATKA
PODATKI O ZAVEZANCU ZA DOSTAVO PODATKOV		
Davčna številka	8-mestna davčna številka izplačevalca	X
Ime in Priimek oz. Naziv	Ime in Priimek fizične osebe oz. naziv ponudnika blaga in storitev	X
PODATKI O ZAVEZANCU		
Davčna številka	8-mestna davčna številka izplačevalca	X
Ime zavezanca	Ime zavezanca	X
Priimek zavezanca	Priimek zavezanca	X

OBD OBJE POROČANJA	LLLL	X
PODATKI O PRIDOBITVAH KRIPTOSREDSTEV		
Podatek o pridobitvah kriptosredstvih	Vpiše se oznaka kriptosredstva	X
ISO koda kriptosredstva	Vpiše se ISO koda kriptosredstva, če obstaja	Y
Naziv kriptosredstva	Uradno daljše ime kriptosredstva	X
Datum pridobitve kriptosredstva	DDMMLLLL	X
Količina pridobljenega kriptosredstva	Na štiri oziroma osem decimalnih mest	X
Vrednost pridobljenih kriptosredstev	Na štiri oziroma osem decimalnih mest	X

2. Osnutek Pravilnika o obliki in načinu vodenje evidence pridobitev in odsvojitvev kriptosredstev

Na podlagi petega odstavka 14. člena Zakona o davku od dobička iz odsvojitve kriptosredstev (Uradni list RS, št. XX/25) izdaja minister za finance

PRAVILNIK

O OBLIKI IN NAČINU VODENJA EVIDENCE PRIDOBITEV IN ODSVOJITEV KRIPTOSREDSTEV

1. člen

(1) S tem pravilnikom se določajo oblika in način vodenja evidence pridobitev in odsvojitvev kriptosredstev, ki jo mora voditi zavezanec, skladno z določbami Zakonu o davku od dobička iz odsvojitve kriptosredstev (Uradni list RS, št. XX/25).

(2) Zavezanec je dolžan voditi evidenco pridobitev in odsvojitvev kriptosredstev, skupno za vsa imetništva kriptosredstev. Evidenca se vodi za vsako davčno leto posebej. Sestavni del evidence je dokumentacija o izvedenih transakcijah s kriptosredstvi.

(3) Zavezanec, ki pridobiva ali odsvaja kriptosredstva, je dolžan voditi evidenco o vseh takšnih transakcijah.

(4) Evidenca mora biti vodena sproti in mora omogočati natančno določitev davčne osnove za odmero davka od dobička iz odsvojitve kriptosredstev.

2. člen

(1) Evidenca se vodi v elektronski obliki, pri čemer mora biti zagotovljena preglednost, sledljivost in varnost podatkov.

(2) Elektronska evidenca mora biti vodena v obliki, ki omogoča izvoz podatkov v strukturirani obliki (npr. CSV, XML) ali vodena v EXCEL obliki.

(3) Zavezanci dostavijo podatke v obliki in na način, določen v Prilogi, ki je sestavni del tega pravilnika.

3. člen

(1) Zavezanec je dolžan evidenco hraniti do poteka absolutnega roka zastaranja pravice do izterjave davka po zakonu, ki ureja davčni postopek. Ne glede na navedeno je dolžan evidenco hraniti daljši čas, kadar se v tekoča davčna leta prenaša presežni seštevek vrednosti ob pridobitvi kriptosredstev, ki izvira iz preteklih let.

(2) Zavezanec je dolžan evidenco na zahtevo predložiti davčnemu organu. Evidenco je dolžan predložiti v 15 dneh od prejema zahteve.

4. člen

(1) Ta pravilnik začne veljati 15 dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

(2) Zavezanci morajo začeti voditi evidenco po tem pravilniku za transakcije, opravljene od 1. januarja 2026 dalje.

(3) Sestavni del evidence za leto 2026 je tudi dokumentacija v zvezi s stanjem zaloge kriptosredstev na dan 1. januarja 2026.

3. Osnutek pravilnika o obračunu davka od dobička iz odsvojitve kriptosredstev

Na podlagi drugega odstavka 16. člena zakona o davku od dobička iz odsvojitve kriptosredstev (Uradni list RS, št. XX/25) izdaja minister za finance

PRAVILNIK

O OBRAČUNU DAVKA OD DOBIČKA IZ ODSVOJITVE KRIPTOSREDSTEV

1. člen

S tem pravilnikom se določa obrazec za obračun davka od dobička iz odsvojitve kriptosredstev, metodologija za izpolnjevanje obrazca (v nadaljevanju davčni obračun), priloge k davčnemu obračunu in način predložitve davčnega obračuna davčnemu organu.

2. člen

Zavezanec predloži davčnemu organu obračun davka od dobička iz odsvojitve kriptosredstev (v nadaljevanju: obračun) na obrazcu, ki je Priloga 1 tega pravilnika in njegov sestani del, katerega izpolni v skladu z metodologijo za izpolnjevanje obrazca, ki je Priloga 2 tega pravilnika in njegov sestavni del.

3. člen

(1) Zavezanec predloži davčni obračun v elektronski obliki prek sistema eDavki na spletni naslov <http://edavki.durs.si>.

(2) Zavezanec davčni obračun predloži davčnemu organu najpozneje do 31. maja tekočega koledarskega leta za preteklo koledarsko leto v elektronski obliki.

(4) Davčni obračun se predloži tudi v primeru, kadar je davčna osnova negativna ali enaka nič.

(5) Zavezanec v davčnem obračunu izračunan davek plača v roku 15 dni od predložitve davčnega obračuna.

4. člen

Ta pravilnik začne veljati 15 dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

4. Osnutek Pravilnika o priglasitvi zalog kriptosredstev

Na podlagi tretjega odstavka 30. člena Zakona o davku od dobička iz odsvojitve kriptosredstev (Uradni list RS, št. XX/25) minister za finance izdaja

PRAVILNIK o priglasitvi zalog kriptosredstev

1. člen

S tem pravilnikom se določajo vsebina, oblika in način priglasitve zalog kriptosredstev na dan 1. januarja 2026.

2. člen

Zavezanec za priglasitev zalog, opredeljen v Zakonu o davku od dobička iz odsvojitve kriptosredstev (Uradni list RS, št. XX/25), priglasi vse podatke, določene v Prilogi, ki je sestavni del tega pravilnika.

3. člen

Podatki se pošljejo v elektronski obliki po sistemu eDavki na spletni naslov <http://edavki.durs.si>.

4. člen

Ta pravilnik začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije in se uporablja za davčna leta, ki se začnejo od vključno 1. januarja 2026.

PRILOGA

OBLIKA IN NAČIN PRIGLASITVE ZALOG KRIPTOSREDSTEV

1. Oblika podatkov

2. Priprava in dostava podatkov davčnemu organu

Dostava podatkov je mogoča izključno po elektronski poti prek storitev sistema eDavki (<http://edavki.durs.si>). Dostop do sistema eDavki je mogoč s certificiranimi digitalnimi potrdili. Navodila za registracijo in uporabo potrdil so objavljena na naslovu <http://edavki.durs.si> v področju »Registracija«. Zavezanci za priglasitev so fizične osebe, ki so rezidenti Republike Slovenije, in so imetniki kriptosredstev na dan 1. januarja 2026. Priglasiti je treba vsa kriptosredstva, torej tudi tista, s katerimi za zavezanca upravlja nekdo drug ali so del sredstev podjetja zavezanca, s katerim samostojno opravlja dejavnost.

Priglasitev zalog kriptosredstev na dan 1. januarja 2026 se opravi do 30. junija 2026.

Pri določitvi primerljive tržne cene na dan 1. januar 2026 ima prednost tečaj trga, prek katerega je bilo kriptosredstvo pridobljeno. Če je težko pridobiti tečaje oziroma dokumentacijo od ponudnika, lahko zavezanec v priglasitvi zaloge vseh svojih kriptosredstev po tem členu kot primerljivo tržno ceno na dan 1.1. 2026 vpiše standardizirano vrednost kriptosredstva iz seznama standardiziranih vrednosti kriptosredstev na dan 1. januar 2026, ki ga je objavila Finančna uprava Republike Slovenije. Za tečaje drugih kriptosredstev lahko uporabi tečaje, ki jih objavlja drug zanesljiv ponudnik. Vrednost ob pridobitvi kriptosredstva, ki ga je zavezanec pridobil pred 1. januarjem 2026 in ga ni priglasil pri davčnem organu v roku, je enaka nič.

3. Podatki o priglasitvi zalog kriptosredstev

3.1. Splošni opis podatkov

PRILOGA

3.2. Tabelarični prikaz podatkov

Obrazec PZKS – Zaloga kriptosredstev

PRIGLASITEV ZALOG KRIPTOSREDSTEV NA DAN 1. JANUAR 2026

Podatki o zavezancu, fizični osebi:

Ime:

Priimek:

Naslov:

- Naselje in ulica
- Poštna številka
- Naziv pošte

Davčna številka:

Podatki o priglasitvi zalog kriptosredstev na dan 1. 1. 2026:

Način pridobitve:

Polno ime vrste kriptosredstva	Uradna kratica kriptosredstva	Količina posamezne vrste kriptosredstva	Način pridobitve	Naslov kriptodenarice	Navedba ponudnika storitve (vpiše se le, če se izbere 1 v stolpcu 5)	Kriptosredstvo je v upravljanju DA/NE	Če je kriptosredstvo o v upravljanju, se navede naziv upravljavca	Primerljiva tržna cena kriptosredstva na enoto na dan 1.1.2026 (v eur)	Uporabljen tečaj trga, preko katerega je bilo kriptosredstvo pridobljeno (DA/NE)	Navedba trga, preko katerega je bilo kriptosredstvo pridobljeno	Uporabljen standardizirana vrednost kriptosredstva iz seznama, objavljenega na spletni strani FURS (DA/NE)
	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

Način pridobitve			
A	Pridobitev s sklenitvijo posla (npr. nakup)	D	Darilo
B	Rudarjenje, stakinga, »airdrop«, »bounty« ali »hardfork«.	E	Plačilo za opravljeno delo
C	Neodplačna pridobitev s strani izdajatelja	F	Drugo.

5. Osnutek Pravilnika o obračunu davka za leta 2021 – 2025 in vodenju evidenc

Na podlagi petega in sedmega odstavka 32. člena Zakona o davku od dobička iz odsvojitve kriptosredstev (Uradni list RS, št. XX/25) izdaja minister za finance

PRAVILNIK

O OBRAČUNU DAVKA ZA LETA 2021 – 2025 IN VODENJU EVIDENC

1. člen

S tem pravilnikom se določa obrazec za obračun davka od dobička iz odsvojitve kriptosredstev za leta 2021 – 2025 in obliko in način vodenja evidence vseh odsvojitve kriptosredstev v letih od 2021 do 2025.

2. člen

Zavezanec predloži davčnemu organu obračun davka od dobička iz odsvojitve kriptosredstev za leta 2021 – 2025 (v nadaljevanju: obračun) na obrazcu, ki je Priloga 1 tega pravilnika in njegov sestavni del, katerega izpolni v skladu z metodologijo za izpolnjevanje obrazca, ki je Priloga 2 tega pravilnika in njegov sestavni del.

3. člen

- (1) Zavezanec predloži davčni obračun v elektronski obliki prek sistema eDavki na spletni naslov <http://edavki.durs.si>.
- (2) Zavezanec davčni obračun predloži davčnemu organu najpozneje do 15. aprila 2026.
- (5) Zavezanec v davčnem obračunu izračunan davek plača v roku 15 dni od predložitve davčnega obračuna.

4. člen

Ta pravilnik začne veljati 15 dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.